Leto V., štev. 108 | Ljubljana, sreda, 7. maja 1924 | Poštnina plačana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20·— Din
za inozemstvo 30·— „
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/I.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:
Maribor, Barvarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. čekov. zavodu štev. 11.842.

Ljubljana, 6. maja.

Stojimo neposredno pred zaključkom krize, ki traja že od 12. aprila. Takrat je Pašić - Pribičevićeva vlada podala demisijo ter se postavila na stališče, da je edini izhod iz nastale parlamentarne situacije, ko so nekatere stranke zapustile program, na katerem so bile izvoljene, apel na narod.

Početek krize datira pravzaprav že od 24. marca, ko je demisijonirala homogena radikalska vlada in je v Narodni skupščini položilo prisego na edinstvo države, ustavo in kralja prvih 15 radičevskih poslancev. Vsi dogodki, ki so se v naši notranji politiki razvili po tem terminu, pa do včeraj, ko je bil objavljen manifest gosp. Radića, potrjujejo, kako pravilno so je 24. marca in preje presojali politično situacijo oni, ki so zatrjevali, da prihod radićevcev v parlament nima namena angažirati dosedaj v blodnji tavajoče poslance za pozitivno sodelovanje na zgradbi države, marveč je namen, z izpremenjeno in zvijačno taktiko Radiću in drugim destruktivnim elementom pomagati do oblasti v državi ter do nadvlade. Danes je situacija razčiščena in jasna: Mogoča je samo volilna vlada. Tako vlado pa more dobiti le ona skupina, ki v svoji celoti stoji na temelju te države, nikakor pa ne blok, v katerem priznava velik del za svojega merodajnega voditelja poglavitnega sovražnika našega državnega in narodnega edinstva.

Težka parlamentarna kriza je postavila zlasti vladarja v težaven in delikaten položaj. V velikem umevanju dolžnosti, ki mu jih nalaga ustavna vladavina, v iskreni želji, da vse sile in ves svoj vpliv posveti notranji konsolidaciji države, kralj ni tekom dolge krize opustil ničesar, kar bi moglo pritegniti vse dele naroda konstruktivnemu delu. Povsem izredno, kralj to pot ni zaslišal le mnenja parlamentarnih voditeljev, marveč tudi izven politike stoječe osebe najrazličnejših strank, samo da bi prodrl v globino obstoječega problema ter našel radičevcem mostiček za nacijonalno jugoslovensko politiko. Radićevo strastno sovraštvo je žal obrezuspešilo mago pameti in razuma.

Naravnost klavrno vlogo pa so pri zapletu krize igrali takozvani šefi opozicijonalnega bloka. Cela dva meseca se je trkal opozicijonalni blok na junaška prsa ter zatrjeval v parlamentu, v javnosti in na dvoru, da razpolaga z ogromno večino. Združil je v sebi tudi vse ono, kar naše države ne ljubi in ne mara, zlasti Nemce, Madžare in Turke, samo da bi dokazal svojo kvantitativno kvalifikacijo za prevzem državnih poslov. Sedaj, ko je imela pasti odločitev, se je vse, kar je trdil, izkazalo za humbug. In tako je sinoči prišlo do politično - moralične katastrofe: gosp. Davidović je nasvetoval kralju sestavo koalicijske vlade opozicijskega bloka z — radikali, z onimi radikali, radi katerih odstranitve od državnih poslov je gosp. Davidović organiziral opozicijski blok, radi katerih je očital grupi gosp. Pribičevića izdajstvo in razcepil stranko! Koalicijo z radikali je mogel imeti že decembra 1922. On je zadnja leta neprestano pridigoval, da je taka koalicija največje zlo. Sedaj je sam priporočal Naravnost tragično zaključuje gosp. Davidović svojo politično karijero.

Katastrofalno končuje tudi politična vojska gosp. Korošca. Po ostudnih napadih na vlado narodne koalicije, za katero je bruhalo klerikalno časopisje zadnji mesec ogenj in žveplo, so se klerikalci naenkrat izpremenili iz Savlov v Pavle. Današnji «Slovenec» je naenkrat zažvižgal mikavno pesem o koncentracijski vladi, ki pa bi bila lahko tudi le koalicijska vlada med radikali in klerikalci. «Slovenec» je tako v polni meri potrdil našo vest, da se klerikalci ponujajo radikalom.

Nocoj izvemo še, da so se ponujali brezpogojno in za vsako ceno, samo, da bi zlezli v volilno vlado. Pogojev ne stavijo nobenih več. Za bogove je njihova zahteva, da bi morala vlada, katero bi oni podpirali, pristati na «borbo proti korupciji in nasilju», kakor da bi kdaj katerakoli vlada na svetu pri svoji sestavi izjavljala, da hoče podpirati korupcijo in se posluževati nasilja. Kapitulacija tigrovske politike pa je — prepozna. Na klerikalce nikdo ne reflektira.

F. T. C. : BEOGRADSKI S. K. 3 : 1.

Beograd, 6. maja. r. Tekma med madžarskim nogometnim klubom F. T. C. proti Beogradskemu sportnemu klubu se je končala z 3:1 (polčas 2:1).

Pašić odklonil poslovni mandat

POTEK VČERAJŠNIH DOGODKOV. — PREDSEDNIK SKUPŠČINE PREDLAGA RAZPUST PARLAMENTA IN VOLITVE POD PAŠIĆ-PRIBIČEVIĆEVO VLADO.

Beograd, 6. maja. p. Kakor je bilo predvideti, je dobil Pašić danes poziv v dvor. Ob 11. dopoldne se je sestala konferenca ministrov, kateri so prisostvovali vsi člani vlade. Po kratkem razgovoru se je Pašić ob 11·15 podal v avdijenco, ministri pa so v kabinetu predsedništva vlade čakali na njegov povratek.

Avdijenca je trajala nad eno uro. Kralj je ministrskemu predsedniku naznačil rezultate svojih konzultacij z voditelji posameznih strank. Ker je vsled manifesta HRSS in postopanja Radićevih poslancev, ki nočejo prevzeti nobene obveznosti za pozitivno delo v parlamentu, vsaka kombinacija z radićevci izključena, je šef opozicijonalnega bloka gosp. Davidović v svoji sinočni avdijenci kot izhod iz krize priporočil — koalicijsko vlado opozicijskega bloka ter radikalov in samostojnih demokratov. S to propozicijo je samostojna akcija opozicijskega bloka definitivno propadla. Kralj je danes gosp. Pašića vprašal, je li smatra za mogoče, da se sestavi poslov. vlada in je li bi on, Pašić, sprejel mandat za sestavo take vlade. Pašić je vladarju obrazložil pogled nacijonalne koalicije na parlamentarno krizo. Glede mandata je zaprosil za kratek rok, da se posvetuje s svojimi prijatelji, predno da definitivni odgovor. Kralj je na to pristal ter pozval Pašića, da naj mu do večera prinese odgovor.

Pašić se je ob 12·30 vrnil v predsedništvo vlade, kjer je sporočil ministrom vsebino svojega razgovora s kraljem. Istočasno jih je povabil za 3. uro na nov sestanek, da se določi, kaj naj odgovori vladarju.

Ob 3. se je vršila ponovna konferenca ministrov, katere se je udeležil tudi predsednik Narodne skupščine Ljuba Jovanović. Po kratki debati je bilo soglasno sklenjeno: Razmere v parlamentu ne dajejo nobene nade na nadaljno uspešno delo Narodne skupščine. Zato je smatrati, da se poskus za sestavo široke koalicijske vlade s poslovnim mandatom ne more obnesti. Konferenca je trajala komaj eno uro.

Takoj nato se je Pašić javil v dvoru. Kralj se je bil medtem odpeljal na sprehod, s katerega se je vrnil proti 6. Takoj je dal pozvati Pašića, ki je ostal pri vladarju pol ure. Pašić je kralju sporočil mnenje članov vlade ter je izjavil, da ponudenega mandata za sestavo poslovne vlade ne more sprejeti.

V političnih krogih se je proti večeru raznesla iz vrst opozicijonalnega bloka raznešena vest, da bo kralj sedaj poveril poslovni mandat Ljubi Jovanoviću, kateremu bi opozicijonalni blok dal svoje pritrdilo, da stopi v njegov kabinet.

Ob 19·30 je bil Ljuba Jovanović pozvan v avdijenco, ki je trajala do 20·15. Rezultat te avdijence se je pričakoval z ogromno napetostjo. Kmalu se je razvedelo, da Ljuba Jovanović ni dobil mandata. On je namreč kroni obrazložil svoje stališče, da je edini izhod iz sedanje krize razpis volitev, ki naj jih vodi Pašić - Pribičevićeva koalicija. Po njegovem mnenju je vsaka kombinacija poslovne vlade izključena.

Smatra se, da bo jutri sledila še formalnost Davidovićevega poziva. Ako dobi Davidović mandat za poslovno vlado, ga bo, kakor se pričakuje, še tekom dneva vrnil, ker ga na noben način ne bi mogel izvesti.

Tako je računati, da stopi razplet krize jutri zvečer v svojo zaključno fazo s tem, da bo zopet pozvan Pašić, ki bo kot predsednik vlade narodne koalicije dobil pooblastilo za razpust parlamenta in razpis novih volitev.

Zaključna faza krize

IZVRŠILA SE BO PREDVIDOMA DANES. — NAIVNI RAČUNI OPOZICIJSKEGA BLOKA. — EDINI IZHOD.

Beograd, 6. maja. p. Po seji ministrskega sveta je Pašić kralju definitivno vrnil mandat z izjavo, po kateri vztrajata radikalna stranka in samostojni demokratski klub na mišljenju, da so volitve edini izhod iz začasne situacije. Isto mišljenje je izrazil kralju tudi Ljuba Jovanović na svoji nocojšnji avdijenci. S tem pa še ni izključeno, da bi kralj jutri vendar le ne poveril mandata za sestavo poslovne vlade Ljubi Davidoviću, in sicer s kar najširšo koalicijo. Ker g. Davidović ne more računati na podporo radikalov in samostojnih demokratov, bi mu mandat uspel le, ako dokaže, da ima njegov blok večino. To je nemogoče. Opozicijonalni blok razpolaga z 75 glasovi, koalicija Pašić-Pribičević pa s 125 glasovi. Opozicijski blok se trudi povečati svoje število in je z obljubami raznih konvencij dobil — kakor se nocoj govori — pogojni pristanek zemljoradnikov in džemijeta. Z Nemci se pogajanja še vršijo in jim blok ponuja ministrsko mesto brez portfelja ter takojšnjo ustavitev vsake proti njihovim nacijonalnopolitičnim aspiracijam naperjene akcije. Navzlic temu še niso dali pozitivnega odgovora, ker sodijo, da je vlada bloka nemogoča. Pa tudi, ako bi se kupčije z džemijetom, zemljoradniki in Nemci posrečile, ima blok šele komaj 104 glasove. Vse nade g. Davidovića so nocoj osredotočene na Nastasa Petrovića, češ da bo ta politik izstopil iz radikalskega kluba ter potegnil seboj okrog 20 poslancev. Nastas Petrović je popolnoma osamljen in nima nikogar za sebej. Zgodi se mu lahko, da bo izključen iz radikalskega kluba, s čemer pa bi se opozicijonalni blok pojačil le za en glas. Nade, ki jih je opozicijski blok polagal na Ljubo Jovanovića, so z današnjimi izjavami tega državnika propadle.

Razplet krize se bliža naglih korakov.

Beograd, 6. maja. p. Dance so se vsi politični klubi v parlamentu bavili z razmotrivanjem, kako razrešiti novo politično situacijo. Predvsem se poudarja dejstvo, da je Radićev klub popolnoma izginil iz vsake kombinacije in da nanj sedaj nihče več ne računa. Kralj je preko vseh političnih razmer sklenil, da še enkrat poskuša s poslovno vlado. Med vso to krizo se je jasno videlo, da vladar držeč se zakonov in parlamentarnih načel skuša omogočiti narodni skupščini nadaljnje delovanje in meni, da je opravičeno, da se narodna skupščina razpusti šele takrat, ko se bo na najeklatantnejši način pokazalo, da je nesposobna za delo. Vsi radičevci pa so definitivno izključeni iz vseh političnih in parlamentarnih kombinacij. To je v svoji sinočnji avdijenci priznal tudi Ljuba Davidović, ki je pojasnil kralju, da opozicionalni blok ni proti sodelovanju z radikali v koalicijski poslovni vladi. G. Davidović je mišljenja, da morda Pašić tega noče, da pa želi tako vlado «široke koalicije» velik del njegovega kluba. To stališče da zastopata predvsem Ljuba Jovanović in Nastas Petrović, kojih vlogo pa zatemnuje sočasna situacija. Po tej izjavi Davidovića, je izključena vsaka koalicija z radičevci in je krona postavljena pred povsem novo situacijo. Zato zahteva, da se še enkrat prouči teren, ali je možna poslovna vlada široke koalicije. Prav zaradi tega se je krona morala obrniti na šefa najmočnejše stranke. Tako je došlo do poslovnega mandata Nikole Pašića. Zelo važno je pri tem, da je na današnji seji ministrskega sveta aktivno sodeloval tudi Ljuba Jovanović, ki se je odkrito pridružil mišljenju Nikole Pašića, da se ima mandat takoj vrniti. Seja ministrskega sveta je bila zelo kratka in so bila naziranja soglasna.

POSOJILA DRŽAVNE HIPOTEKARNE BANKE.

Beograd, 6. maja. r. Za gradbeno posojilo, ki ga je Državna hipotekarna banka sklenila s Švico, se je javilo mnogo reflektantov. Posojilo je razdeljeno v štiri skupine. V prvo skupino spadajo vse, be, ki so svoje zgradbe že skoro dovršile, pa imajo izvršiti notranja dela. V drugi skupini so oni, ki so se zadolžili pri bankah proti visokim obrestim, da bi mogli završiti svoje zgradbe. V tretjo skupino se prištevajo različni prošnjiki, a v četrto oni, ki bi radi imeli posojilo, da zgrade nova poslopja. Posojila se bodo dajala potom Hipotekarne banke proti obrestim 10 do 11 odst. Skupna vsota tega posojila bo znašala 150 milijonov Din. Od te vsote odpade na Beograd 60 milijonov Din, ostali znesek pa na provinco. Zlasti mnogo reflektantov se je javilo iz Južne Srbije ter Bosne in Hercegovine. Državna hipotekarna banka namerava osnovati podružnici v Sarajevu in Mostaru.

ZA NAŠ KONZULAT NA REKI.

Beograd, 6. maja. r. Gospodarski krogi iz Primorja so naslovili na ministra trgovine in industrije prošnjo, da se v svrho zaščite naših gospodarskih interesov osnuje na Reki jugoslovenski generalni konzulat.

Konflikt med Grško in Bolgarsko

PONESREČEN ATENTAT NA GRŠKEGA VOJNEGA MINISTRA NA BOLGARSKI MEJI. — SOFIJSKI POLICIJSKI PREFEKT USTRELJEN

Atene, 6. maja. s. Na grškega vojnega ministra je bilo med inspekcijo ob bolgarski meji z bolgarske strani oddanih več strelov. Dočim minister ni bil zadet je bil njegov adjutant težko ranjen. Grške čete zasledujejo napadalce. Dogodek bo izzval diplomatski konflikt.

Sofija, 6. maja. s. Neki Dodij Ivanov je izvršil na sofijskega policijskega prefekta Karamfilova, ko je bil na izprehodu, atentat. Oddal je nanj pet strelov. Karamfilov se je zgrudil takoj mrtev na tla. Morilec je zbežal.

Rekonstruirani Marxov kabinet na vidiku

Berlin, 6. maja, j. Državni kabinet se je danes popoldne sestal in se posvetoval o situaciji, ki je nastala po volitvah. Razdelitev mandatov na posamezne stranke je sedaj deloma gotova, in pripada: socijalnim demokratom 100, nemškim nacijonalcem 96, nemški ljudski stranki 44, centrumu 65, demokratom 28, komunistom 62, nemški narodni stranki 32, bavarski ljudski stranki 16, gospodarski stranki 6, nemškim socijalistom 4, deželni zvezi 9, Hanoverancem 5 in bavarski kmetski zvezi 4 mandati. Po sedanjih izidih je izšla socijaldemokratska stranka kot najjačja iz volitev. Kakor pa poroča nemška nacijonalna stranka, so se ji pridružili pristaši nemške deželne zveze, tako da bo štela njih frakcija 105 poslancev in imela s tem največje število. Vsled tega bo zahtevala predsednika državnega zbora, dočim se bodo socijalni demokrati morali zadovoljiti s prvim podpredsednikom. Državni zbor se najbrže ne bo sestal pred 25. t. m. Mogoče sta dve koaliciji, in sicer velika koalicija, stoječa iz centruma, nemške ljudske stranke, demokratov in socijalnih demokratov, ali na nemške nacijonalce oprti meščanski blok obstoječ iz nemških nacijonalcev, nemške ljudske stranke, centruma in malih skupin gospodarske stranke in Hanoverancev. Obe koaliciji bosta razpolagali le z neznatno večino in bosta izpostavljeni pri važnih odločitvah raznim slučajnostim. Kakor izjavljajo oficijelni nemški nacijonalni krogi, bo vsak poskus nemških nacijonalcev za sestavo vlade na podlagi parlamentarne večine brezuspešen. Tudi socijalni demokrati najbrže ne bodo prevzeli vlade. Ker tretja najjačja stranka pride v poštev centrum, ki bo najbrže zopet dal državnega kancelarja, tako da bo novi kabinet, čeprav v spremenjeni sestavi, zopet vodil sedanji državni kancelar dr. Marx. Novi kabinet ne bo oprt na določeno koalicijo, temveč bo imel nadstrankarski značaj. Njegova najvažnejša naloga bo izvedba zakonov, ki jih predvideva načrt strokovnjakov.

Težke ruske zahteve od Anglije

London, 6. maja, g. Ruska delegacija je stavila naravnost nesprejemljive odškodninske zahteve od Anglije radi podpiranja protirevolucije v Rusiji. Kakor poroča «Evening Standard», zahteva sovjetska vlada: 1.) 12 milijard zlatih rubljev za pokritje neposrednih izgub, ki jih je imela Rusija s svojo ekspedicijo pri Kolčaku radi uničevanja imetja in plenitev. 2.) 5.2 milijard zlatih rubljev za transportne in vojne stroške. 3.) 15 in pol milijarde zlatih rubljev za izgube za zmanjšanje produkcije v kmetijstvu in industriji med državljansko vojno. Po angleški valuti znašajo te tri postavke nič manj kakor 4 milijarde funtov.

Nasprotno pa bi bila ruska delegacija pripravljena odstopiti od teh zahtev, ako se Anglija odpove: 1.) Odškodninskim zahtevam vseh Angležev, ki so jih zadele v Rusiji konfiskacije in razlastitve, v kolikor so se udeležili protirevolucijonarnih gibanj in tujih intervencij. 2.) Glede vojnih dolgov carske vlade pričakuje sovjetska vlada od angleške vlade posojilo in dovolitev kreditov, s katerimi naj bi se podpirala medsebojna uvozna in izvozna trgovina.

Angleški finančni krogi smatrajo ruske predloge za popolnoma nesprejemljive, dočim v političnih krogih ne vlada enak pesimizem. Opozarja se namreč, da so sovjetski delegati še pri vseh dosedanjih pogajanjih stavili v začetku nesprejemljive zahteve, ki pa so jih kasneje kmalu znižali.

Poincarejev novi govor o položaju

Pariz, 6. maja. j. Ministrski predsednik Poincare je imel danes na banketu francoske trgovske zbornice daljši govor glede stališča Francije v poruhrskem vprašanju. Izjavil je že enkrat, da Francija ne bo izpraznila Poruhrja, dokler Nemčija ne bo poravnala svojih obveznosti. V ostalem je zatrjeval, da je francoska vlada sprejela v polnem obsegu predloge strokovnjakov, kakor si jih je osvojila tudi reparacijska komisija. Naglašal je, da bo Francija upostavila gospodarsko enoto nemške države, čim bo ta pričela z izvedbo načrta strokovnjakov. Poincare je ponovil dvome nad dobro voljo Nemčije in izjavil, da niti skušnje zadnjih tednov, niti izidi volitev v državni zbor ne morejo dati Franciji novega zaupanja. Francija mora vsled tega ostati politično čuječa.

KRESTINSKI ŠE NI ZAPUSTIL BERLINA.

Berlin, 6. maja. j. Ruski poslanik Krestinski še ni odpotoval v Moskvo, temveč je svoje potovanje odgodil. Kakor se čuje, se je to zgodilo na povelje iz Moskve. Vsekakor je odgoditev le kratka, ker je nameraval Krestinski že pred dalj časa obiskati Moskvo. Gotovo je, da bo ruski poslanik še tekom tega tedna zapustil Berlin.

REPARACIJSKI SPORAZUM Z NEMČIJO.

Beograd, 6. maja. p. Danes je naša vlada uradno obvestila nemško vlado preko tukajšnjega nemškega poslanika, da je sprejela zahtevo reparacijske komisije in izpremenila gotove točke sporazuma, ki sta ga sklenila dr. Rybař in dr. Kuntze. Naša vlada se nadeja, da bo nemška vlada svojemu zastopniku v Parizu dala instrukcije v tem smislu. Takoj nato se začno posredni razgovori med našo vlado in nemškimi tovarnarji. Razgovore bo vodil z naše strani dr. Gjuričić, naš delegat v reparacijski komisiji.

MORSKI ROPARJI.

Honkong, 6. maja. e. V noči od 1. na 2. maja so morski roparji oplenili parnik ki je vozil iz Kong v Woona. Kapitana Portugalca so ubili in vse potnike ujeli.

Krvavi boji v Siriji

Rim, 6. maja. s. Po poročilih iz Carigrada so francoske okupacijske čete v Siriji prišle v zelo težak položaj, ker turške vladne oblasti očividno podpirajo turške prostovoljce. Ugotovilo se je tudi, da turški uporniki nastopajo proti Francozom. Kljub temu, da angorska vlada zanikuje vsako zvezo z nacionalističnimi uporniki, je odpotoval komandant osmega turškega zbora Fahedinpaša s svojim generalnim štabom v Adano, od koder vodi napade turških prostovoljcev proti Francozom. Vsa pokrajina okoli Adane je pozorišče krvavih bojev. Z ozirom na te dogodke so se odnošaji med Turčijo in Francijo zelo poostrili.

POVIŠANJE ŽELEZNIŠKIH TARIFOV NA MADŽARSKEM.

Budimpešta, 6. maja. j. Dne 1. junija stopi na madžarskih državnih železnicah zlati tarif v veljavo, ki je zgrajen na podlagi mirovnih pristojbin. Povišanje bo znašalo 35 do 40 odst. dosedanjih tarifov.

PREVOZ RODZIANKA V BEOGRAD.

Beograd, 6. maja. r. V sredo, dne 7. t. m. ob 8.30 se bo vršil na beograjski postaji svečan sprejem posmrtnih ostankov bivšega predsednika ruske dume Rodzianka. Ob 10. bo v saborni cerkvi svečan parastos, ki ga bo vršil patrijarh Dimitrije. Rodzianko bo pokopan z vsemi častmi na novem beograjskem pokopališču.

PONAREJENI ŠVICARSKI BANKOVCI V BEOGRADU.

Beograd, 6. maja. r. V Beogradu so se pojavile ponarejene švicarske novčanice po 100 frankov. Falsifikate je lahko spoznati, ker se papir precej razlikuje od onega pravih bankovcev.

SAMOMOR ZDRAVNIKA.

Zagreb, 6. maja. r. Nocoj opolnoči je skočil z drugega nadstropja svoje hiše na Zrinjevcu št. 3 zdravnik dr. Lavoslav Tarnogrod, star 62 let. Za vzrok svojega samomora je navedel v pismu, ki ga je zapustil, da mu je primarij očesne klinike dr. Botteri napovedal oslepljenje. Zdravnik je bil na mestu mrtev.

Vlada in organizacija manjšinskih strank

Proti političnemu rovarenju Bugarašev, Madžarov in Nemcev. — Nacijonalno vprašanje v Sloveniji.

Beograd, 6. maja. r. O položaju v južni Srbiji, o prepovedi madžarskih skupščin ter o postopku napram Madžarom in Nemcem se s pristojnega mesta razglaša: Šef javne varnosti g. Žika Lazić se je pravkar vrnil s potovanja po južni Srbiji, ki ga je uporabil v svrho inspiciranja in je obenem prisostvoval svečanostim blagoslovljenja praporov protikomitskih organizacij. Pokret proti bolgarskim komitašem dobiva v tamošnjem prebivalstvu vedno večji odziv in je združil veliko število narodnih elementov, osobito ob levi obali Vardara. Protikomitska udruženja proti bolgarskim komitašem so se osnovala radi nezn.snega pritiska in terorja makedonstvu juških, ki jim načeljuje Todor Aleksandrov. Svrha organizacij je, ščititi samotno prebivalstvo pred napadi in barbarstvi bolgarskih komitašev. Člani so dobili potrebno orožje na razpolago. V nedeljo se je vršila v Štipu velika svečanost posvetitve praporov in so se je udeležili mnogobrojni ob.roženi oddelki teh srezkih in selskih udruženj peš in na konjih. Cela svečanost se je pretvorila v veliko nacijonalno manifestacijo. Kum prapora je bil znani prijatelj našega naroda, švicarski raziskovalec dr. Rays. Ukrenjeno je vse potrebno, da se v vsakem večjem selu osnuje organizacija proti bolgarskim komitašem. Prvi del naših emigrantov, ki so prebegli v Bolgarijo, se je že povrnil, ker jim je naša vlada dovolila povratek.

Glede postopanja **napram Madžarom in Nemcem** zastopa vlada stališče, da se obstoječi zakoni, v kolikor v poedinih pokrajinah ne nasprotujejo ustavi, morajo strogo uvaževati. V Vojvodini je po že veljavnem zakonu (iz l. 1879.) za snovanje vsakega društva pa tudi političnih strank potrebna odobritev policijskih oblasti. Vlada ne namerava, po ovlaščenju tega zakona, zabraniti madžarskih političnih strank, ker samo organizacije, ki so osnovane na temelju državne ideje, podpirajo konsolidacijo položaja, nikakor pa takšne, ki stoje na principu narodnostnih manjšin ter olajšujejo in podpirajo iredentistični pokret. Vlada je voljna manjšinam dovoliti osnovanje nove stranke na osnovi priznavanja države, je pa naravno Madžarom in Nemcem svoboden pristop tudi k že obstoječim strankam. Vlada ne dvomi o dobri volji inicijatorjev narodnomanjšinskega političnega pokreta, toda obstoja opasnost, da se enkrat osnovane stranke zbog nepremišljenosti poedincev oddaljijo od svojega programa in prvotnega pravca in povzročijo škodo, ki se ne da zlepa popraviti. Ob vsem uvaževanju političnih državljanskih pravic je vlada imela slabe izkušnje pri odobravanju sličnih organizacij, n. pr. bosanskih muslimanov. Pokazalo se je, da kljub najboljši volji služijo voditelji te organizacije samo medsebojnemu hujskanju naroda.

Subotiški «Bacsmegyei Náplo» ni ustavljen, kakor to javljajo nekateri listi, in se tudi ne misli na to. Vsekakor pa bodo zaplenjeni listi, ki bodo izhajali kot reprezentanti kakega političnega udruženja.

K temu uradnemu obvestilu, ki se pretežno tiče narodnomanjšinskih razmer v Vojvodini, se doznava, da bo vlada posebno pažnjo posvetila tudi tibanju nemštva **v Sloveniji** in madžarstva **v Prekmurju.** Nadzorovala bo delovanje njihovih društev in organizacij, ker je Slovenija očitno najbolj izpostavljena politični propagandi z onstran meja. **Razpuste se tudi v Sloveniji** vsa ona manjšinska društva, ki delujejo na politično nacijonalističnem programu, svoboden pa je Nemcem in Madžarom pristop k onim organizacijam, ki temeljijo na lojalnosti napram državni ideji.

Rezultat nemških volitev

Državnozborske volitve v Nemčiji, katerih rezultat je radi zunanje-političnega pomena pričakovala vsa Evropa z veliko nestrpnostjo, so končane. Bojazen, da bo nemški narod krenil nova pota v svoji politiki in poveril vodstvo države ekstremnim strankam desnice, se ni izkazala za povsem upravičeno. Končni rezultati sicer še vedno niso znani, vendar pa je gotovo že sedaj, da so si stranke, ki stoje na stališču izpolnitve mirovnih obveznosti priborile tudi v novem parlamentu večino, čeprav ne razpolagajo z dvetretjinsko majoriteto, ki je nujno potrebna za vsak nemški državni kabinet, ako hoče izvesti v državnem zboru vse zakone, ki so potrebni na podlagi sprejema sodbe strokovnjakov. Republikanska večina se vrača v novi parlament sicer nekoliko oslabljena, nikakor pa ne tako, da bi mogli nemški nacijonalisti in njim sorodne stranke zavzeti gospodujoče stališče in vladati proti njeni volji. Nade nemških nacijonalistov, da si pribore pri volitvah najmanj 200 mandatov, se niso uresničile. Dobili so komaj polovico od dr. Helffericha napovedanih mandatov in tudi z nemško narodno stranko nimajo skupaj niti eno tretjino v novem državnem zboru. Neuresničenje njihovih načrtov pomeni vsekakor znatno ublaži-tev mednarodnega političnega položaja in korak bližje k končni rešitvi reparacijskega problema.

Dani so torej vsi predpogoji za zopetno sestavo takozvane velike koalicije, obstoječe iz socijalnih demokratov, demokratov, nemške ljudske stranke in centruma. Edino ta kombinacija bi se mogla ustvariti brez velikih težkoč, edino ta bi odgovarjala zunanjim in notranje-političnim razmeram sodobne Nemčije. Sedanji dr. Marxov kabinet bo, takoj, čim bo znan uradni izid volitev (okrog 12. maja), predložil državnemu predsedniku svojo demisijo, nakar prično posvetovanja državnega predsednika z načelniki strank. Zatrjuje se, da bo nova koalicija, čeprav številčno manjša, kakor v starem parlamentu, zato tem krepkejša v svoji notranjosti. Socijalni demokrati predstavljajo kot najmočnejši člen bloka namreč sedaj mnogo enotnejšo skupino, ki je koaliciji bistveno ugodnejša, kakor dosedanja. Njihovim voditeljem se namreč ni treba več bati desavuiranja s strani levega krila neodvisnih, ki so jim delali poprej neprestano velike težkoče. Z oslabitvijo soc. demokratov je tudi nemški ljudski stranki znatno olajšan položaj za njen vstop v veliko koalicijo.

Obstojala bi sicer še ena možnost in to je ustvaritev velikega meščanskega bloka, obstoječega iz nemških nacijonalistov, nemške ljudske stranke, centruma in demokratov, torej brez socijalnih demokratov. Vendar pa je ta kombinacija z ozirom na izid volitev, ki nemškim nacijonalistom ni prinesla pričakovanega uspeha, težko izvedljiva. In to tembolj, ker so nacijonalci napram reparacijskemu vprašanju popolnoma intransigentni. Na vsak način pa bo sestavljanje nove vlade naletelo na velike težkoče in bo vodstvo nemške politike tako na zunaj kakor na znotraj nedvomno mnogo odvisno od tega, kako bodo usmerili svojo politiko nemški nacijonalci, ki imajo zaznamovati največje uspehe pri volitvah. Njihovo geslo je namreč: Predlogi izvedencev sicer niso nesprejemljivi, ampak popolnoma neizpolnljivi.

Naj se sestavi koalicija desnice ali levice, eno je gotovo: vsaka skupina bo razpolagala le z neznatno večino in bo izpostavljena nevarnosti, da izgubi simpatije volilcev. Ravno zato pa ni izključeno, da nastopi v Nemčiji epoha težkih kriz, ki bi se zamogle razčistiti le z novim apelom na narod. O tej možnosti razpravljajo že sedaj zlasti organi levice, čeprav za enkrat seveda še ni nobenega povoda [illegible] strank.

Državni kancelar dr. Marx vodja centruma.

TREZNO PRESOJANJE NA ČEŠKEM.

Praga, 6. maja. j. Tukajšnje češkoslovaško in nemško časopisje posveča nemškim volitvam izčrpna opazovanja, pri čemur ugotavlja z zadovoljstvom, da je nemški narod obdržal zdrav razum in ni v množicah prestopil v skrajno levico ali desnico. Volitve vsekakor v toliko ne prinašajo pomirjenja, ker obstoja za izvedbo zakonov iz načrta strokovnjakov absolutna večina, čeprav ni kvalificirane večine za izročitev državnih železnic. Edina senčna stran državnozborskih volitev je morebitni močnejši vpliv nemških nacijonalistov na državno politiko.

ANGLEŠKA SODBA O NEMŠKIH VOLITVAH.

London, 6. maja. s. Večerno časopisje presoja izide državnozborskih volitev v Nemčiji v glavnem iz stališča, kako bodo vplivale na izvedbo načrta strokovnjakov. Kot bistveni znak volitev označujejo listi uspehe nemških nacionalcev, vendar pa naglašajo, da bodo socijalni demokrati kljub težkim izgubam prejkoslej ostali najjačja stranka. Veliko pozornost se posveča tudi ojačenju komunističnih glasov, kakor tudi dejstvo, da uspehi skrajne desnice ne odgovarjajo njenim pričakovanjem.

FRANCOSKI GLASOVI.

Pariz, 6. maja. s. Pariški dnevniki naglašajo v splošnem z ozirom na izid volitev v Nemčiji, da je treba še počakati, kako bo sestavljena nova vlada. Izražajo pa istočasno bojazen, da so predlogi strokovnjakov v nevarnosti. — «Temps» naglaša, da bo težko mogoče izvesti zakone, ki so predvideni v poročilu strokovnjakov in za katere je treba dvetretjinske večine, ako bodo nemški nacijonalci, pristaši nemške ljudske stranke, bavarske ljudske stranke in komunistov glasovali proti njim. Zakoni iz poročil strokovnjakov so v nevarnosti, da jih doleti cenzura admirala Tirpitza ali cenzura Moskve. «Matin» je mnenja, da bo sporazum v reparacijskem in garancijskem vprašanju zaveznikom že vsiljen, če bo v nekaj tednih stal pred nemškim osvobodilnim kabinetom. Tudi one sile, ki danes Nemčiji zaupajo, bodo brez prizadevanja razumele, da se taki nemški vladi ne sme zaupati, ki onega dela načrta strokovnjakov, ki je zanje ugoden, t. j. inozemskega posojila ne sprejme, temveč stremi za tem, da bi Nemčijo oprostila njenih obveznosti. «Echo de Paris» je mnenja, da se nemška vladna večina še ne da spoznati. Zdi pa se zelo verjetno, da so večinski socijalisti končnoveljavno izključeni iz vlade.

Sodoma in Gomora v Rimu

Iz knjige «Katoliška cerkev v zrcalu zgodovine». — Češki spisal prof. Ant. Šilha.

Ogromen vir dohodkov za papeško kurijo so bili odpustki, t. j. prodajanje kazni za grehe i za storjene i za bodoče, kazni, ki bi jih moral grešnik pretrpeti v večnosti. Ta praksa je nastala v 13. stoletju in hitro se je razvil običaj, kupovati odpustke tudi za duše umrlih. V dobi križarskih vojn je prodajal papež odpustkove liste vsem, ki so prispevali za te vojne z denarjem ali pa so se jih udeležili. Prodajali so odpustke tudi za oproščenje od posta na zapovedane dni. Še l. 1588. so Angleži zalotili dve španski ladji, na katerih so vozili dva milijona odpustkovih bul za oproščenje od posta, za katere je plačal španski kralj Filip papežu 800.000 cekinov in jih prodal za šestkratno ceno, da jih prepeljejo v Ameriko.

Odpustke so najprej delili škofje, pozneje rimski papeži, ker so videli, da so vir ogromnih dohodkov ter so zaupali pobiranje taks beraškim menihom.

Tako so si nakopičili nekateri papeži ogromno premoženje; n. pr. Janez XXII. je zapustil svoji rodbini, ko je umrl, 18 milijonov cekinov in za 7 milijonov draguljev.

Izvrstno karakteristiko obogatele in izprijene cerkve je podal kardinal Peter Alliacký, eden izmed Husovih sodnikov v Kostnici, ki je z nenavadno odkritosrčnostjo pridigal na sinodi v Amiensu o prodajnosti in neizobrazbi duhovščine ter govoril med drugim: duhovniki nočejo ugajati Bogu s svojo dušo, ampak ljudem s svojo zunanjostjo, z lepo obleko, s čedno obutvijo, z nakodranimi lasmi in svetlimi prstani, imajo kleti in zaloge kakor veleposestniki, hiš, skrinj, zabojev in služabništva kakor trgovci, gledaliških oblek, knežjega sijaja, zlata na sedlih, uzdah in ostrogah kakor vitezi, mehkih blazin, izbranega orodja, razkošja v jedi in pijači kakor ženske. In vendar ne delajo kakor kmetje, ne trudijo se na potovanjih kot trgovci ne bojujejo se kot vitezi in niso krepostni kakor žene; med vsemi stanovi so duhovniki najbolj nedostojni, so oskrunjeni od glave do nog ter podlegajo vsem slabotam telesa.»

Duhovništvo seveda ni moglo živeti boljšega življenja, ko je videlo nravno popačenost glavne cerkve same. Neokusno bi bilo navajati veliko število slabih papežev in njihove zločine, ki jih je zaznamovala zgodovina in zato bomo navedli, kar je napisal o papežih 10. stoletja kardinal Baronius, slavljeni cerkveni zgodovinar: «Slabo je bilo takrat v sveti rimski cerkvi, ko so razuzdane ženske vladale Rimu in ko so bili po njihovi volji škofje in ko so — človek tega skoro ne sme reči — prišli njihovi ljubčki, krivi papeži, na Petrovo stolico, ki so v seznamu papežev samo zato, da označujejo one čase. Gnusna poltenost, opirajoča se na posvetne rame, besneča in gnana od divje vla[illegible]nosti, je iztezala po vsem svoje roke. Zdi se, da je Kristus zadremal v svojem čolnu, ko ga je vihar pokril z valovi.»

Samo pri splošni nravni popačenosti in cerkveni desorganizaciji je bilo mogoče, da je bil l. 1033. izvoljen za papeža dvanajstletni deček Benedikt IX., ki se je že v 16. letu svojega življenja proslavil kot razuzdanec, tat in morilec. Ko je nekoč maševal, so hoteli zarotniki to priložnost pri oltarju zadaviti, toda solnčni mrk, ki je baš nastal, je zarotnike preplašil in rešil papežu življenje. Moral je sicer iz Rima zbežati, toda kmalu se je zopet vrnil na čelu razbojniške tolpe in zopet zasedel Petrov prestol.

Pomembno se je izrazila o rimskem papežu tudi sveta Brigita, ki je umrla l. 1373.: «Papež je morilec duš, on kvari in mesari Kristusovo čredo, je krutejši nego Judež, krivičnejši nego Pilat. Vseh 10 božjih zapovedi je stesnil v eno edino: Daite denar sem! Da, Rim je peklensko brezdno, kjer prestoluje hudič kot načelnik vse pohlepnosti in prodaja dobrine, ki jih je pridobila Kristusova kri. Papež in njegovi duhovni so prej predhodniki antikrista nego služabniki Kristusovi.»

Politične beležke

+ **Dobra beseda.** Pod naslovom «Zakaj molčite?» piše Štefanovičev «Radikal» na adreso nar.-soc. parvenijev: «Mi smo vedno trdili, da bodo gospodje narodni socijalisti ponižni in pohlevni, kakor to pristoja tistim, ki hočejo biti ljudski zastopniki. Na naše očitke, da so voditelji narodnih socijalistov prodali vero in ideale svojih pristašev za Judeževe groše Jadranski banki, njihovo glasilo (Nova Pravda) popolnoma molči. Ta duševna revščina nar.-soc. voditeljev pa se zaletuje na naš konto v **demokrate in dr. Žerjava,** češ da jim bodo že pokazali tako, da bo zaleglo. Gospodje narodni socijalisti, — ne, ne, **mi nosimo vso odgovornost za vse očitke,** ki smo jih proti vam iznesli in ne rabimo niti demokratov niti koga drugega, da bi na nje zvračali krivdo. **Udarite po nas, plačani hlapci Jadranske banke!»** — In plačani hlapci bodo še nadalje krili svoje grehe z zmerjanjem — demokratov.

+ **Pobitost.** Po vseh mogočnih napovedih in zaletavanjih je končno vsejugoslovanski federalistični tisk začel uvidevno striči peresa. Pesimizem, glede rešitve krize je osobito pri zagrebških blokaških listih vedno občutnejši. Celo «Hrvat» uvideva nemožnost kake koncentracijske vlade in resignirano tolmači, da je Pašiću osiguran mandat za vlado, kar se je medtem že začelo izpolnjevati. Mnogo odkritejši je «Obzor», ki pravi: «Ideja opozicijskega bloka je nekako opuščena v parlamentu in se o kaki vladi opozicijskega bloka ne vodi diskusija... Potemtakem so za opozicijo slabi izgledi. Izhod bo bržčas v vladni koaliciji, ki bo dobila volilni mandat». — Primerjava tega in nedavnega rjovenja klerikalnega časopisja z včerajšnjim «Slovenčevim» pokorništvom, daje zaenkrat konture hude, obupne depresije ambicioznih «prečanskih» opozicijonalcev.

+ **Dovršena blamaža.** Glede na Radićev manifest prinaša beograjska «Reč» pod gornjim naslovom članek Večeslava Wilderja, ki pravi: Opozicijski blok je od strani g. Radića končno blamiran, volilni proglas Radićev, kakor je objavljen povsem onemogoča kandidaturo opozicijskega bloka za posl. vlado. Radić je navzlic vsem prošnjam in zaklinjanjem opozicijskih politikov nategnil svoje protidržavno početje in demagogijo. Članek naglaša, da je zato izključena vsaka možnost kake «opozicijske» vlade, ker je odveč vsak dokaz, da v Narodni skupščini ni sposobne večine za delo. V enakem smislu tretirajo Radićev proglas tudi ostali koalicijski listi, dočim ga opozicijska glasila radi usodne zagate še puščajo ob strani.

+ **Cerkvena komedija Hrvatskih Sokolov.** Prošlo nedeljo se je v Zagrebu vršil separatističen pomp, konjeniški oddelek radićevskega Hrvatskega Sokola je dal posvetiti svojo zastavo. Fijasko te kričavo napovedovane slovesnosti je bil radi deževja popoln, posebno značilna pa je bila cerkvena ceremonija kakor to posnemamo po zagrebških blokaških listih: V stolni cerkvi ob grobnici Zrinjskega in Frankopana (za glavnim oltarjem) je sam nadškof dr. Ante Bauer s «patriotičnim» govorom naslovil zastavo in jo nato blagoslovil pred glavnim oltarjem. Tu je nato govoril starosta dr. Dečak in še par drugih kapacitet prav kakor na svatki. Končno so se zastave raznolikih separatističnih društev «poljubljale, zabijali so se žeblji, vse to pred glavnim oltarjem, samo blagoslovitev pa je vernim Zagrebčanom oznanilo mogočno zvonenje vseh stolničnih zvonov. — Fina je ta stvar: separatistični Hrvatski Sokol lahko ob asistenci in naklonjenosti nadškofa uganja v stolnici vsakojake komedije, pa naj je vmes še toliko prononsiranih frankovskih framazonov, — pri nas pa ekskomunicirajo Sokola, ki se drzne ob sokolskem pokopu oglasiti z nagrobnico (kakor se je to nedavno zgodilo v Trbovljah, pa še drugod.).

Po svetu

— **Ogrožena angleško - ruska pogajanja.** Vest, da je angleško - ruska konferenca pred popolnim izjalovljenjem se v angleških in ruskih službenih krogih zanika. Kljub temu vztraja «Evening Standard» pri tem, da konferenca ne bo imela nobenega uspeha.

— **Nadškof Cziepiak v Rimu.** V Rim je dospel iz Varšave katoliški nadškof magr. Cziepiak, ki je bil v Rusiji na smrt obsojen, pozneje pa pomiloščen. Papež ga je sprejel v avdijenci.

— **Mussolinijev pooblastilni zakon.** Iz Rima poročajo: V smislu zakona, s katerim se je svoječasno poverila fašistovski vladi popolnomoč za izvedbo upravne in davčne reforme, bi morala vlada do konca meseca marca t. l. poročati parlamentu, kako je uporabila podeljeno ji polnomoč. Ker pa je bila poslanska zbornica razpuščena in se snide šele 24. maja, vlada ni mogla izpolniti z imenovanim zakonom ji naložene dolžnosti, temveč bo v eni prvih sej nove zbornice podala tozadevno poročilo. Nove polnomoči vlada ne bo zahtevala od parlamenta.

— **Pomen rimskega obiska ministra Beneša.** Z ozirom na predstoječi prihod dr. Beneša v Rim, piše «Il Corriere d' Italia»: Ne verjamemo, da bi bila vprašanja, ki jih imajo rešiti med Češko in Italijo tako važna, da bi bilo treba za nje tako pomembnih sestankov. Imamo pa razloga za mnenje, da je temu potovanju, ki je izšlo iz iniciative dr. Beneša samega, povod njegova želja, da bi se razjasnil mednarodni položaj Češkoslovaške ob novih prilikah, ki so nastale v Vzhodni Evropi vsled zadnjih dogodkov. Ti so: italijansko - jugoslovenski sporazum, napeti odnošaji med Rusijo in Rumunijo, izjalovljeni poizkus, da bi se Francija politično in finančno plasirala v Rumuniji ter zbližanje med Madžarsko in Jugoslavijo. List zaključuje, da preti Češkoslovaški osamljenje in da se hoče Beneš zato priključiti Mussolinijevi kolaboracijski politiki.

— **Milejše postopanje v političnih procesih na Madžarskem.** Iz Budimpešte poročajo, da je pravosodni minister odgodil sodno razpravo proti grofu Mihaju Karolyju in tovarišem, ki bi se morala vršiti koncem meseca maja. Odgoditev razprave je bila odrejena zaradi tega, ker se je za politične procese uvedlo milejše postopanje. Zaporna kazen za politične begunce ne bo smela presegati dobe 5 let, a obdolženci bodo do razprave lahko na svobodi. Zaradi tega sklepa je bilo pretekli teden iz tabora internirancev izpuščenih 193 oseb in se je tako število interniranih znižalo na 270 oseb.

Borza

6. maja:

ZAGREB. V efektih je tendenca dalje zelo slaba in je bil promet minimalen. — V devizah je tendenca nespremenjena. Tečaji posameznih deviz so se neznatno okrepili radi večjega povpraševanja. Blaga je bilo na tržišču dovolj in tudi Narodna banka je dajala blago, večinoma devize na Svico. Večji porast je zabeležila deviza na Pariz. Promet je bil srednji. Trgovalo se je največ v devizi na Italijo. Notirale so **devize:** Amsterdam 3002.5 do 3032.5, Dunaj 0.1126 do 0.1146, Budimpešta 0.10 do 0.12, Bukarešta 40 do 43, Italija izplačilo 359.85 do 362.85, ček 359.5 do 362.5, London izplačilo 352.25 do 355.25, New-York ček 79.8 do 80.8, Paris 520 do 525, Praga 235.5 do 238.5, Švica 1431 do 1441, ček 1429.5 do 1439.5; valute: dolar 78.875 do 79.875, aK 0 do 0.1135, francoski franki 0 do 515, lej 38.5 do 40.5; **efekti:** Trgobanka 40 do 42, Eskomptna 131 do 133, Poljodelska 22.5 do 23, Kreditna 139 do 140, Hipotekarna 64 do 66, Jugoslavenska 117 do 118, Ljubljanska kreditna 235 do 0, Prištedionica 915 do 920, Etno 136.5 do 137.5, Slavenska 120 do 124, Srpska 140 do 141, Eksploatacija 0 do 127.5, Šećerana Osijek 1115 do 1135, Isis 55 do 56, Narodna šumska 100 do 102, Nihag 110 do 115, Gutmann 880 do 890, Slavonija 91 do 95, Strojne 0 do 202, Trbovlje 515 do 535, Union 720 do 750, 7 odst. investicijsko 66.5 do 67.5 Vojna škoda 143.5 do 145.

BEOGRAD. Borza radi praznika Gjurgjevdana ni poslovala.

ČURIH: Beograd 7, New-York 561.50, London 24.63, Pariz 36.30, Milan 25.20, Budimpešta 0.0065, Praga 16.50, Bukarešta 2.90, Sofija 4.12, Dunaj 0.0079125.

TRST: Devize: Beograd 27.70 do 27.95, Dunaj 0.03125 do 0.0320, Budimpešta 0.021 do 0.035, Praga 65.30 do 65.80, Pariz 143.50 do 144, London 97.70 do 97.90, New-York 22.20 do 22.30, Curih 396 do 399; valute: dinar 27.75 do 28, avstrijske krone 0.0310 do 0.0320, dolar 22.15 do 22.25, 20 zlatih frankov 85.25 do 86, uradni tečaj zlate lire 430.15.

DUNAJ: Devize: Beograd 878 do 880, Berlin 16.10 do 16.40, Budimpešta 0.81 do 0.87, London 311.300 do 312.300, Milan 3174 do 3186, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 4607 do 4623, Praga 208 do 2090, Curih 12.635 do 12.685; valute: dolarji 70.460 do 70.860, funti 309.500 do 311.100, lire 3160 do 3180, dinarji 875 do 881, švicarski franki 12.620 do 12.700 češke krone 2060 do 2080, madžarske krone 0.78 do 0.84; efekti (v tisočih aK): Trgobanka 30, Hrv. eskomptna 110, Hrv. hipotekarna 50, Trbovlje začetno 498 kasneje 496, Jesenice 1100, Zenica 1100 Gutmann 800, Šećerana Osijek 970, Juli Süd 430, Anglobank 240, Bankverein 180 Depozitna 36, Länderbank 323, Union 171 Živnostenská 800, Alpine 490.

BERLIN: Beograd 5.28, Dunaj 5.89, Milan 18.95, Praga 12.46, Pariz 27.23, London 18.455, New-York 4.19, Curih 74.81

LONDON: Beograd 352, Berlin 18.62 Pariz 67.05, Rim 97.37, Curih 24.63, New York 438.75, Praga 149.50.

NEW-YORK: Beograd 124.75, Berlin 22.87, London 489.12, Pariz 662, Curih 1732, Rim 452, Dunaj 1412, Praga 294.

Pravo

Schichtovo milo z znamko „Jelen"

prihrani čas in denar.

Zadostuje, ako s **Schichtovim milom** samo enkrat po perilu potegnete tam, kjer morate z navadnim milom trikrat.

Naši kraji in ljudje

Plakati za tujski promet po Sloveniji

Zveza za tujski promet v Sloveniji (Tourist Office v Ljubljani) je izdala troje velikih plakatov po slikah in risbah akad. slikarja prof. Saše Šantla. Plakatna umetnost se je razvila pri nas šele v poslednji dobi in je za vzgojo okusa prav posebnega pomena. Tudi pri nas se je konečno začelo kritično motriti plakate, ter so tipografske in slikarske zahteve glede lepakov vedno strožje. Tudi plakat govori o naši estetski kulturi. Tega se polagoma zavedajo vsaj nekatera naša podjetja, in velesejmski urad je razpisal že dve tekmi za najboljši umetniški plakat. Napredujemo!

Zveza za tujski promet v Sloveniji je pravkar izdala v štirih jezikih (sloven., češ., hrv.-srb. in nem.) zdaj troje lepakov v večbarvnem tisku za **Bled, Bohinj** in **Kranjsko goro** ter za **Rogaško Slatino.** Lepaki so prav čedni ter delajo čast slikarju Šantlu in založbi. Brez bojazni, da bi ž njimi kompromitirali svoj estetski okus, pošlje Zveza lahko te plakate po svetu.

Kot izvrsten krajinar se odlikuje S. Šantel z vsemi tremi lepaki. Blejski plakat kaže v ospredju slovensko zdravo dekle v narodni noši, veslajoča po svetlikajoči se jezerski gladini; v ozadju se dviga jezerska cerkev, še globlje zadaj blejski grad in Bled, v dnu se dvigajo snežniki s Stolom, nad vsem pa se boči nebo kakor v jutranji zarji. Tudi narodni motiv (šopek v majoliki), ki ga vidimo tolikrat po gorenjskih hišah, je zelo mačilen in učinkuje apartno. Perspektiva je izborna in v rahlo meglico utapljajoče se ozadje kaže izvrstno opazovanje «kinča nebeškega».

Prav tako eleganten in v barvah okusen je plakat za Rogaško Slatino. Sredina predstavlja zdravilišče z daljnim pogledom preko bujnih gozdov, holmov in hribov, ki nudijo letoviščarjem krasne razglede. V četverih lunetah se vidijo glavna, posebno zanimiva zdraviliška poslopja. Dočim je blejski lepak v rdeči, modri in zeleni barvi, je slatinski v temnozeleni, črni in rumenkasti ter učinkuje prav noblesno. Tudi narodni motivi (nagelj, srce in stiliziran cvet) so uporabljeni z okusom.

Morda najlepši plakat je bohinjski in kranjskogorski. Sinja modrina bohinjskega jezera in njegovega pogorja, zelene šume, na skrajnem obzorju gorišči snežniki, bleščeče zrcalo jezerske gladine, cerkvica sv. Janeza: razkošna slika. Tudi tu je perspektiva zadeta. Spodnja slika kaže v svetlo in temnozeleni boji, v svetlo in temnomodrih nijansah veličastni panorama kranjskogorskih gričev, gor, pečin in snežnikov efektno, a resnično lepo. Stilizirani cvetlični in listni narodni motivi prilegajo harmonično.

Gotovo je, da so ti lepaki doslej najlepši, po obliki in izvršitvi najdovršenejši ter vredni svoje vsebine in svojega namena.

Redukcija pri ljubljanskem gledališču

V zvezi s krizo, ki je nastala pri zagrebškem Narodnem gledališču, se širijo po mestu govorice, da je tudi naše ljubljansko Narodno gledališče prišlo v težak položaj. Po novem budžetu bi imela gledališka uprava dohodke, ki so v proračunu predvideni odvajati državni blagajni in le višek bi se smel poleg kreditov, ki so v proračunu predvideni, porabiti za vzdrževanje gledališkega obrata. S tem je prizadejan našemu odru občuten udarec: neizogibne so postale *redukcije pri personalu,* povrh pa zahteva, kakor čujemo, prosvetna uprava tudi *redukcijo obrata* na ta način *da v prihodnji sezoni drama in opera igrata vrstoma pod eno streho* (v sedanjem opernem gledališču). Ta vest je v krogih ljubiteljev naše dramatične in muzične umetnosti vzbudila veliko vznemirjenje in splošno se izraža bojazen, da bi s takim ukrepom bili hudo prizadeti bitni interesi Narodnega gledališča, ki so ob enem naši splošni kulturni interesi.

Od režiserskega kolegija naše drame smo prejeli dopis, ki dobro utemeljuje potrebo lastnega dramskega doma. Režiserski kolegij piše:

Slovenska drama je zadobila možnost razvoja šele s tistim dnem, ko se je preselila v lastno poslopje. V tem poslopju je drama pričela svoj razvoj, ki ji je bil onemogočen desetletja, in to baš iz vzroka, ker je bila prisiljena deliti čas in kraj z opero, in je vedno in vselej ostala, sicer neopravičeno in nenaturno na drugem mestu. Umetniški nivô drame in s tem celokupna slov. dramska umetnost raste in pade z svobodnim gibanjem v lastnem domu.

Drama, oziroma njen poset raste od sezone do sezone in to je dokaz, da je institut danes nujna in dragocena potreba. Amputacija te umetniške ustanove pa bi bila torej kulturen greh.

Dramsko gledališče dokazuje v svoji petletni zgodovini odkar deluje v lastni hiši, svoj umetniški in pa tudi svoj gospodarski razvoj. Drama krije potom svojega dela svoje denarne potrebe in rabi v dosego ravnovesja le neznaten del državne subvencije.

Ker torej drama kot zavod in podjetje ne tira Narodnega gledališča (opere in drame) v denarne neprilike, ne vidimo prav nobenega vzroka, ki naj bi opravičil njeno umetniško upropaščanje.

Povdarjamo še enkrat, da je stalo ogromno truda bodisi članstva, bodisi uprave in bodisi publike, da je zavod začel pravilno dihati in dosegel dostojno in vsega razvoja sposobno višino. Slovenski ansambel opravlja svoje delo z veseljem in ne želi drugega, da mu ostane v nadalje ista možnost razvoja in da so njegove naloge odgovarjajoče razvoju vedno večje in lepše.

Drama naj torej ostane tam kjer ji je dana možnost nadaljnega razvoja in naj se je ne preganja iz lastne hiše. Merodajnim činiteljem naj bo jasna zavest, da bi ta akcija, ako bi se res izvršila, zasekala v naše kulturno telo globoko rano.

Sobotni Slavčev koncert v Unionu

Popularno pevsko društvo «Slavec» je v soboto zvečer proslavilo štiridesetletnico svojega obstoja z velikim, resnim koncertom. Sodeloval je popolen orkester muzike dravske divizije pod vodstvom kapelnika g. dr. Čerina. Izvajal je z znano rutino in eksaktnostjo uverturo k Smetanovi operi «Libuša» in pompozni «Marche slave» P. J. Čajkovskega. Zlasti druga točka je izzvala viharne aplavze.

Solospeve s spremljevanjem klavirja sta pela naš slavček ga. Lovšetova in mojster pevec g. Betetto. Prva se je spomnila redko izvajanega bisera Lajovičeve muze «Zunaj na rahlo sapica piha», odkrila nam je nežno in ljubko pesmico Brnobičeva «Jutro» ter Glièrejev solospev «Mi plovemo», v mehkih barvah se kopajočo skladbo. Priljubljena in uvaževana solistinja je žela prisrčno pohvalo in je morala zadnjo skladbo na burno zahtevo poslušalcev ponoviti.

G. Betetto je s svojim krasnim glasom, globokim razumevanjem in presenetljivo muzikalno inteligenco zapel tri ruske pesmi: arijo Sobakina iz «Carjeve neveste» in dve sijajni pesmi Rahmaninova «Gospod je vstal» ter «Modrost ni cilj». Vtisk teh pesmi je bil velik, mojster pevec je bil počaščen z zasluženim priznanjem. Moral je ponavljati. Oba solista je delikatno spremljal g. H. Svetel.

Z radovednostjo smo čakali na nastope «Slavčevega» pevskega zbora, ki si je bil nadel težavno nalogo . Brnobičevi «Jadna draga», «Mesečina», preprosti pesmici, komponirani v jugoslovanskem narodnem duhu, ter živahno Gerbičevo «Žitno polje» so nam bile znane že z zadnjega koncerta «Zveze slov. pevskih zborov». Adamičeva mogočna, dobrim zborom namenjena, zaradi večkrat se ponavljajočega srednjega dela nekoliko enolična skladba zahteva od zbora intonačne sigurnosti, izrazite dinamike in zlasti na koncu veličastnega prednašanja.

Pevski zbor «Slavca» je zahtevam dokaj ugodil. Z izpustitvijo kvarteta si je težko nalogo seveda olajšal. Zbor je močan (okoli 90 pevcev in pevk) v basih najboljši, v tenorjih šibkejši, v sopranih in altih nekoliko rezek. Konstatirati pa moramo lepo disciplino, njegovo marljivost in trudaljubivost, odločno stremljenje po dovršenem izvajanju. Zbor je s temeljitim študijem začel šele pred kratkim, zato zasluži za uspešen nastop našo odkritosrčno pohvalo. Usoda mu je naklonila v prof. Brnobiču izvrstnega pevovodjo.

Na sporedu sta bili dalje dve večji deli s spremljevanjem orkestra: St. Premrla «Solnčna pesem sv. Frančiška», v kateri sta solopartije za sopran in bas umetniško popolno podala ga. Lovšetova in g. Betetto ter istega skladatelja «Jugoslovanska himna». Bali smo se, da bosta obe skladbi za pevski zbor «Slavca», ki ni še izvajal večjih del z orkestrom — trd oreh. Absolviral je pa svojo nalogo s presenetljivo sigurnostjo.

Koncert je bil nekoliko predolg; če bi bilo društvo nekaj ločk izpustilo, bi si bilo prihranilo stroške, katerih si je s prireditvijo itak dovolj nakopalo. Žalostno se nam je pa zdelo, da občinstvo ni po zaslugi uvaževalo «Slavčevega» slavnostnega koncerta. Društvo, ki ima za probudo slovenskega naroda in gojitev naše pesmi ogromne zasluge in ki je bilo s svojim sodelovanjem na narodnih prireditvah vsakomur radevolje na razpolago, bi bilo pač zaslužilo natlačeno polno dvorano.

K jubileju so na koncertu čestitali za Zvezo slov. pevskih zborov gg. predsednik M. Hubad, podpredsednik dr. A. Švigelj in pevovodja Z. Prelovec ter so «Slavcu» poklonili velik venec s trobojnicami. V imenu pevskega zbora «Sloboda» iz Zagreba in «Saveza hrvatskih pevskih zborov» pa je izrazil čestitke in poklonil venec g. Wagner. Venec je prejel v priznanje tudi pevovodja gospod Brnobič. —a.

Furija ljubosumnosti

Ljubljana, 6. maja.

Danes popoldne se je odigral na Dunajski cesti nedaleč od kavarne «Evropa» tragikomičen prizor zakonske ljubosumnosti, katerega preddogodek je bil nastopen:

Malo poprej je glavna povzročiteljica prizora, gospa P. skrajno razburjena stopila v pisarno neke ljubljanske firme ter planila nenadoma v tamkaj uslužbeno strojepisko, jo pričela suvati in puliti za lase, češ, sedaj te pa imam, ti si tista Ida.

Toda Ida ni bila Ida, pač pa se je neznane ženske silno prestrašila, misleč, da ima opravka z blazno žensko. Ogroženi strojepiski so priskočili takoj na pomoč nameščenci firme, zgrabili napadalko, jo po trdem boju ukrotili ter jo postavili na precej «nekavalirski» način na ulico, kjer je še ne baš z najlepšimi besedami psovala namišljeno Ido, češ, da zapeljuje njenega moža.

Nato se je napadalka gospa P., katere soprog je bil svojočasno ravnatelj nekega mariborskega podjetja, podala po Dunajski cesti — in usoda je hotela, da ji je prišla baš žrtev v podobi njenega moža nasproti. Jeza ji je ponovno vzplamtela in naskočila je moža, ne ozirajoč se na številne pasante in ga podrla na tla, kjer je nežni spol precej prevladoval nad močnim. Seveda se je napravila v hipu okrog borečega se zakonskega para velika gnječa radovednežev. Še celo tramvaj je moral obstati, ker so pouličnih senzacij željni in radovedni ljudje skoro drug preko drugega skakali z njega. Prizoru je morala napraviti konec policija, ki je zakonski par razločila in si zapisala imeni.

Tragikomedije pa še s tem ni bilo konec. Skrajno razburjena žena se je podala nazaj v pisarno dotične firme, kjer je obdolževala svojega moža nezvestobe in ponovno grozila omenjeni strojepiski, ki si je od prejšnjega strahu komaj nekoliko opomogla. Namišljena zapeljivka njenega moža je skromna in mirna in ker ji ni Ida ime, je verjetno, da si je ljubosumna žena izbrala nedolžno žrtev. Gospa P. je v pisarni postajala ponovno nasilna in je kričala: «Če vaju dobim kje skupaj, vaju bom kar s sekiro...» Na take in še mnogo hujše izbruhe je moral zopet intervenirati stražnik, ki je besnečo ženo siloma odslovil iz pisarne.

Zadnje dejanje tragikomedije pa se bo odigralo pred sodiščem, kjer bodo gospo P. poučili, da po zakonu tako iskanje zadoščenja ni dovoljeno, in to tudi v slučaju, da bi Ida bila res tista ... Ida.

Dopisi

DOL. LOGATEC. V pondeljek popoldne smo spremili k večnemu počitku našega nepozabnega bivšega župana in občinskega odbornika, Josipa Smoleta. Veličastni pogreb je najboljši dokaz, kako visoko spoštovan in priljubljen je bil pokojnik. V sprevodu sta korakali zastopstvi dolenje- in gornjelogaškega občinskega odbora. Poleg velikega števila domačinov je spremilo pokojnika na njegovi zadnji poti tudi več odposlanstev iz okoliških občin. Prihiteli so gasilci iz Vrhnike, Žirov, Dobračevega, Planine, Laz, Hotedršice ter iz Zg. in Sp. Logatca, da izkažejo tolikoletnemu načelniku poslednjo čast. Žalnega sprevoda se je udeležil tudi logaški Sokol v kroju. Domačini so prav lepo zapeli tri žalostinke.

CERKNICA PRI RAKEKU. V nedeljo dne 4. maja je prispel v Cerknico član razmejitvene komisije, g. polkovnik Panta Draškič. V spremstvu gg. častnikov, župana g. Obreze, podžupana g. Kastelica in še nekaj drugih občinskih odbornikov, se je podal g. polkovnik do Cerkniškega jezera. Tu so si, vozeč po čolnih, ogledali glavne požiralnike, ki bi z definitivno mejo, kakršno si jo želi namreč Italija, pripadli njej. G. polkovnik si je ogledal ves okoliški teren Cerkniškega jezera kakor tudi vse gozdove in pašnike ter obljubil, da bo pred razmejitveno komisijo skušal ta za nas tako važen del meje ohraniti nam. Za njegovo zanimanje in prijazen poset se g. polkovniku najlepše zahvaljujemo.

SELCA. Na selski pošti je bil okoliški pismonoša pred kratkim premeščen, na njegovo mesto pa je prišel naslednik z dnevno plačo 11 Din 25 par. Obhoditi ima vsak dan 7 do 9 ur po hribih. Čakal je na povišek, a zaman, nakar je pustil službo. Ljudstvo, šolska vodstva itd. so sedaj brez pošte. Prosimo poštno ravnatelstvo, da zadevo čimprej uredi.

POLJANSKA DOLINA. Napredno in narodno zavedno Poljansko dolino je posetilo v nedeljo več sto Orjunašev iz Ljubljane in cele Gorenjske, da prisostvujejo slavnostnemu razvitju prapora domače Orjune. Zastave in slavoloki so pozdravljali že od daleč na vozovih, avtomobilih in biciklijih prihajajoče goste, krepki in zavedni kmečki mladeniči pa so jim navdušeno mahali v pozdrav. V imenu Poljancev je imel naučitelj g. Lovro Perko na zbrane nacionaliste krasen nagovor, nakar je predsednik oblastnega osrednjega odbora, inž. Kranjc v jedrnatih besedah očrtal pomen in vzvišene cilje nacionalističnega gibanja. Navdušenje je bilo velikansko in je prispelo do vrhunca, ko je krenil po razvitju prapora mogočen sprevod s šestimi prapori in godbo na čelu proti Gorenji vasi. Tudi zabava v Sokolskem domu je potekla v največji animiranosti. Poljanska dolina je v nedeljo pokazala, da živi v njej duh velikega rojaka dr. Tavčarja in da ostane neomajna v ljubezni do našega troimenega naroda in s težkimi žrtvami priborjene svobode.

LITIJA. Občni zbor litijske podružnice Slov. plan. društva je preložen od 11. na 25. maja. Vršil se bo na prijazni Sv. Gori. Dohod od vseh strani okrog 11. ure.

TRBOVLJE. K proslavi 1. maja je še omeniti, da si je slavnostni govornik komunistov Sedej iz Ljubljane izbral za svojo govorniško tribuno cerkvene stopnjice. Zastopnik cerkve mu tega ni zabranil, akoravno je hotel nekaj dni preje zabraniti par poslovilnih nedolžnih besedi ob grobu Sokola Fran Žaka mlj. Cerkvene stopnjice so istotako cerkvena last, kakor pokopališče, a manjkalo je korajže. Gospod sodrug pa se ni izkazal posebno hvaležnega za to dobroto, ker je zmetal vse v eno vrečo; zabavljal je čez Orjuno, socialpatriote, kakor čez «črnosuknjarje» (njegov izraz). Ne vemo, kaj poreko ljubljanski «črnosuknježi», ki so v občinskem odboru v tesnem objemu s komunisti, katerih član je imenovani Sedej. Seveda Ljubljana ni Trbovlje!

BLANCA. Dne 27. aprila in 4. maja se je vršila tu šolska prireditev. Šolska mladež je vse točke izborno izvedla in pokazala, kaj premoreta vztrajnost in požrtvovalnost njenih vzgojiteljev - učiteljev. Blančani smo bili naravnost presenečeni. Želimo g. naučitelju še mnogo uspeha in upamo, da nas v kratkem zopet iznenadi s kako podobno prireditvijo.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Na belo nedeljo dne 27. aprila je priredila tukajšnja čitalnica v prostorih hotela «Habjan» veseloigro v treh dejanjih «V Ljubljano jo dajmo!» Prireditev je bila z ozirom na deževno vreme dosti dobro obiskana. Pod vodstvom gdč. Zinke Lovrečeve je zapel najprvo moški zbor «Vasovalca» in «Oj Doberdob», nato pa mešan zbor «Njega ni» ter koroški narodni «Spov ptice pojo» in «Pojdem v rute». Pevci so želi navdušen aplavz in priznanje. Presenetil nas je zlasti nov tenorist g. Furlan iz Maribora. Igra je nudila mnogo smeha in neprisiljene zabave. Igralci so rešili vloge brez izjeme vsi prav dobro. Največji original je bil seveda Gašper (dr. Šumenjak). On in njegova žena Rotija (gdč. Silva Gradtova) sta ustvarila tipičen par, ki jih celo na mestnih odrih le redko vidimo. Naivno Marico je s svojo nežnostjo in graciozznostjo izborno podala gdč. Mulejeva. Dr. Snoja je prav dobro pogodil g. Stupica, zdel se nam je za vlogo doktorja in ženina le premlad. Naravnost briljirala pa je Neža (gdč. Zinka). Star prefriganec in humorist je bil Pavle (g. Oblak). Notar (g. Bevc) je bil resen, a vendar uljuden birokrat. Zahvaljujemo se čitalnici in njenemu agilnemu predsedniku za to prireditev, zlasti pa ljubki gdč. Zinki za njeno požrtvovalnost pri poučevanju petja ter želimo, da nas naši igralci in pevci v doglednem času zopet razvesele.

DOLNJA LENDAVA. Po tisoč letih je stopil dne 2. maja na prekmurska tla zopet slovenski škof dr. Karlin. O priliki birmovanja bo odhodil celo Prekmurje. Njegov sprejem v Dolnji Lendavi je bil svečan. Na železniški postaji ga je pozdravil okr. glavar g. Lipovšek, vojaška godba in 40 jezdecev na konjih. Pred cerkvijo so ga pozdravili vsi zastopniki javnih oblasti, ki so mu bili tudi predstavljeni, v cerkvi ga je sprejela in pozdravila dubovščina. Vsekakor je njegov prihod v Prekmurje za tukajšnji slovenski živelj zgodovinskega pomena. Po najnovejši odredbi dr. Karlina je od sedaj naprej vsako nedeljo slovenska služba božja. Kot prava slovenska korenina lahko s svojimi odredbami in navodili veliko pripomore k nacionalizaciji Prekmurja. Pokazal je takoj, da je vreden naslednik škofa Metoda. Razumljivo je, da gotovim dovžikam njegov prihod ni po godu, pa se bodo tudi temu privadili.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska opera.

Sreda, 7.: «Carjeva nevesta». F.
Četrtek, 8.: «Faust». Gostuje g. Roman Lubinecki. E.
Petek, 9.: Zaprto.
Sobota, 10.: «Madame Butterfly». Gostuje g. Roman Lubnecki B.
Nedelja, 11.: «Gorenjski slavček». Ljudska predstava. Izv.
Pondeljek, 12.: «Carjeva nevesta». D.

Ljubljanska drama.

Sreda, 7.: «Ana Karenina». B.
Četrtek, 8.: «Cezar in Kleopatra». D.
Petek, 9.: Zaprto.
Sobota, 10.: «Izgubljene duše». Premijera. Izv.
Nedelja, 11.: «Izgubljene duše». Izv.

Šentjakobski oder v Ljubljani.

Četrtek, 8.: «Lokalna železnica».

Celjsko mestno gledališče.

Sobota, 10. ob 16.: «Snegulčica». Mladinska predstava.

Mariborsko gledališče.

Sreda, 7.: «Čardaška kneginja». C.

«Carjeva nevesta» danes na F. Abonente Nar. gledališča opozarjamo, da se nocoišnja operna predstava «Carjeva nevesta» pojo za abonma F., kar naj p. n. občinstvo blagovoli uvaževati.

Mariborsko gledališče

Kalmanova opera «Kneginja čardaša» je pri sobotni premijeri in nedeljski ponovitvi doživela pod ognjevito taktirko gospoda Mitroviča in razkošno režijo gospoda Bachmana nenavaden uspeh. Oba večera je bilo gledališče do zadnjega kotička razprodano. Vzhičena publika je prirejala sodelujočim burne ovacije in zahtevala ponovitev večine nastopov. Gospod ravnatelj Mitrovič, ki je opereto dirigiral na pamet, je tudi tokrat pokazal, da imamo v njem izborno in strokovno temeljito naobraženo moč. Opereto je vestno naštudiral in jo je pri obeh predstavah vodil s takim ognjem, da je prišla divja romantika ogrske glasbe, tukaj pomešana s srbskimi motivi, do popolnega efekta. Gospod Mitrovič nam daje pro persona vedno najboljše in zahteva to tudi od vseh sodelujočih. Tokrat je našel posebno izdatno podporo v rafinirani in vešči režiji gospoda Kurta Bachmana. Pod vodstvom poslednjega je vrgel oder raz sebe neokretne malomestne forme in se je kretal z lahkoto in eleganco cesarskih in kraljevskih mest. Frak in svila sta povečala bakanalno razpoloženje nočnih zabavišč. Kostumi in kulise bi delale čast tudi velikemu mestu.

Naslovno vlogo operete je pela in igrala s priznano tehnično dovršenostjo gospa Mitrovičeva. Kot temperamentna Silva je bila oba večera središče burnih priznanj. Premijera ji je prinesla obilo šopkov. V zakoncih Mitrovič ima naše gledališče dve fundamentalni sili. Kneza Edvina je z aristokratično eleganco pel in igral g. Skrivanič. Bil je ognjevit in strasten kavalir. Več ali manj omejenega grofa Bonyja je dobro posnel g. Harastovič, ki je s svojo posrečeno karikaturo dosegel pri publiki salve smeha in priznanja. Gdč. Lubejeva nas je kot Stazi veselo presenetila. Nastopila je namreč prvič v večji vlogi in nam s svojim lepim, dovolj močnim glasom in dobro igro obeta za bodočnost upoštevanja vredno moč. Feribačija je odigral g. Urvalek s splošno priznano pevsko in igralsko rutino. Tako ustvarja le veše in uglajen strokovnjak. Gdč. Petkova in gospod Rasberger sta bila tipična fevdalca ter sta ohranila v igri in maski aristokratičen dekorum. Prav dober je bil v obeh vlogah g. Skrbinšek, posebno posrečen je bil njegov pijani in zanikarni notar kakor tudi gg. Kokot, Tovornik in Cilenšek v njih manjših vlogah. Zbor je bil v igri vseskozi gibčen in živahen, v pevskem oziru vedno na mestu in mu je videti, da se na odru vživlja. Prepričani smo, da bo dovršena uprizoritev tudi v bodoče privabila v gledališče obilo poslušalcev. C—c.

Ljubljansko gledališče pojde gostovat v Beograd? Beograjski dnevnik «Vreme» poroča da bosta ljubljansko in beograjsko gledališče gostovali v Beogradu, odnosno Ljubljani. V Ljubljani se o tem še nič ne ve.

Ženski zbor državnega ženskega učiteljišča v Mariboru pride v soboto, dne 17. t. m. v Ljubljano ter priredi isti večer ob 8. uri v Filharmonični dvorani koncert s istim sporedom, kakor ga je vršil v soboto, dne 3. t. m. z najlepšim uspehom in pri razprodani Götzovi dvorani v Mariboru. Vstopnice bodo od ponedeljka dalje v predprodaji v Matični knjigarni.

V petek, dne 9. t. m. se vrši instrumentalni in vokalni koncert Glasbene Matice v Unionski dvorani. Vokalni del izvaja pevski zbor Glasbene Matice in sestoji iz zgolj izvirnih slovenskih skladb, povečini najnovejšega datuma. Adamič je zastopan s svojimi štirimi najnovejšimi mešanimi zbori (Molitev pastirčkov, Narodna, Igra na nebu, Vijola). Marij Kogoj ima dva otroška zbora in en mešan zbor. Izmed Pavčičevih zborov se poje mešani zbor «Če rdeče rože zapade sneg», od Ravnika pa moški zbor «Kam si šla mladost ti moja», Premrl je zastopan ž otroškim zborom «Rože za Marijo». Iz Lajovičeve zakladnice je vzel tokrat zbor njegov moški zbor «Breza in hrast», otroška zbora, «Dete jezdi na kolenu» in «Nagajivka» ter mešani zbor «Zlato v Blatni vasi». Pretežna večina skladb se izvaja prvič. Kompozicije stavijo na zbor naravnost velikansko zahtevo. Po programu sodeč, bo ta koncert najbrže višek letošnje sezone. Vstopnice v predprodaji v Matični knjigarni.

XII. mladinsko predavanje. V nedeljo 11. maja se vrši v Unionski dvorani zadnje mladinsko predavanje v letošnji sezoni. Na sporedu je celotni simfonični ciklus Bedřiha Smetane «Ma vlast» (Moja domovina), katerega izvaja orkester Narodnega gledališča v Ljubljani pod vodstvom kapelnika Balatke. Uvodno besebo o skladatelju in o ciklu govori skladatelj Emil Adamič. Mladino opozarjamo na to predavanje prav posebno. Sporedi se dobivajo v Matični knjigarni. Mladinsko predavanje je namenjeno izključno le mladini.

XXIX. intimni večer Hrvatskega glasbenega zavoda v Zagrebu se je vršil v petek 2. maja in je imel na sporedu tri komade, katere je izvajal zagrebški kvartet Arányi: Schönbergovo «Svetlo noč», Wolfovo «Italijansko serenado» ter Malipierijeve «Rispette o strambotte». Schönbergova «Svetla noč» je pisana za sekstet, pri katerem sta sodelovala Jos. Novak z violo in Milovan Ačimović s čelom. Kritika enodušno izjavlja, da je ta nastop zagrebškega kvarteta prekosil vsa njegova ostala dosedanja izvajanja.

Ruski koncert v Zagrebu. Zagrebško rusko pevsko društvo «Intelektualci» pripravlja več koncertov, od katerih bo prvi posvečen ruskim zborovskim skladbam in se bo vršil 18. maja s sporedom, ki bo obsegal kompozicije Grodskega, Akimenka in Grečaninova.

Domače vesti

* **Kralj in kraljica protektorja zagrebškega sokolskega zleta.** V dneh od 15. do 17. avgusta se vrši v Zagrebu pokrajinski sokolski zlet. Na prošnjo pripravljalnega odbora sta kralj in kraljica prevzela pokroviteljstvo ter se osebno udeležita zleta.

* **Češka odlikovanja za rumunskega kralja in ministre.** Predsednik češkoslovaške republike Masaryk je podelil rumunskemu kralju Ferdinandu red Belega orla prvega razreda za vojaške zasluge, ministrskemu predsedniku Bratianu, zunanjemu ministru Duci in ministru kraljeve hiše Misu pa red Belega leva I. razreda za civilne zasluge.

* **Zadeva premeščenih uradnikov v oddelku za socijalno politiko** je, kakor nam brzojavljajo iz Beograda, na intervencijo demokratov povoljno urejena. Premeščeni uradniki ostanejo na svojih mestih v Ljubljani.

* **Prihod prof. dr. Paje Radosavljevića v Beograd.** V Beograd je prispel naš slavni pedagog in profesor na new-yorški univerzi dr. Paja Radosavljević, avtor večjega števila znanstvenih del. Prišel je iz Dubrovnika, kjer je bivai dalj časa. V Beogradu so ga sprejeli na kolodvoru zastopniki univerze.

* **Iz državne službe.** Na podlagi zakona o uradnikih in ostalih državnih nameščencih so reducirani: dr. Vojteh Strnad, policijski komisar v Mariboru; Božidar Budin, vladni kancist pri okrajnem glavarstvu v Logatcu in Josip Hvale, vladni kancist pri velikem županstvu v Ljubljani.

* **Usposobljenostni izpiti za osnovne in meščanske šole na drž. moškem učiteljišču v Ljubljani** so se vršili pod predsedstvom ravnatelja A. Doklerja v času od 25. aprila do 5. maja. Usposobljeni so bili: I. za meščanske šole: Kerne Leopold, S. Bahovec Helena. S. Marinko Frančiška (III. skupina), S. Blejec Marija (z odliko), S. Celestina Ljudmila (z odliko), Prekuh Josipina in Vidmar Marija (I. skupina), S. Rozman Marija (II. skupina). II. za osnovne šole: Milan Deškovič, Alojzij Dolinšek, Karel Fakin, Anton Flegar, Friderik Hegler, Ivan Jarnovič, Rudolf Kavčič, Franc Košca, Gustav Krašovec, Mirko Kregelj, Josip Lekše, Franc Logar, Franc Mervar, Vladislav Mlekuž, Milan Pavlovec, Franc Peček, Avgust Petrišič, Ciril Pivk, Vaclav Požar, Srečko Sekirnik, Franc Šporn, Aleksander Dominko. — Marija Bežek-Mahorčič, Serafina Dacar, Josipina Erker, Vida Frelih, Ana Gradišar, Franja Grohar, Marija Hočevar-Tiegl, Staša Horvat, Valerija Hrovat, Marija Iglič, Barbara Janežič, Sonja Klovar, Marija Kramolč-Vyronrek, Ana Kren, Angela Kunstler, Lea Mayer-Kaisersberger, Jožica Perme, Anka Podboj, Draga Podboj, Elza Podboj, Vida Podreberšek, Helena Rom, Bogdana Rupnik, Alojzija Rus, Valerija Sevar, Albina Skok, Antonija Škerle, Ana Šubic, Marija Uhlič, Mira Urh, Verena Vodušek, Berta Zrimec in Marija Žagar. — III. **Posebne izpite so napravili:** a) iz italijanščine: Angela Češnovar, Ivana Dekleva, Helmut Gallatia, Angela Legiša, Marija Slokar in Jelka Wrischer (z odliko) b) iz srbohrvaščine za meščanske šole: Bogomila Benedik, M. Benedik, S. Mar. Plevel (z odl.), M. Radič-Bedeković in Ljudmila Sirnik. — Repobirana sta bila 2 kandidata, med izpitom so odstopili 3 kandidati in 3 kandidatinje.

* **Smrtna kosa.** V Gradcu je umrl predvčerajšnjim bivši veterinarski svetnik g. Martin Jelovšek v starosti 70 let. Pokojnik je bil eden glavnih sotrudnikov tamkajšnje Kmetijske družbe zlasti za slovenski del Štajerske. — V Pekrah pri Mariboru je umrl prošlo nedeljo po dolgotrajni bolezni tamkajšnji veleposestnik g. Anton Robič v visoki starosti 80 let. Pokojnik je bil stara narodna korenina ter dolgo vrsto let tamkajšnji župan. — V Ljubljani je umrla ga. Apolonija Štrukelj. Pogreb bo danes ob pol treh popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče pri Sv. Križu.

* **Pisma za Rusijo.** Sovjetska vlada je obvestila naše ministrstvo pošte in brzojava, da je dosednji naziv ruske države zamenjala z nazivom «L'Union des Republiques Sovietistes Socialistes» ali skrajšano U. R. S. S. Pisma za Rusijo se morajo vsled tega v prihodnje nasloviti na U. R. S. S.

* **Ravnateljstvom srednjih in ljudskih šol** priporočamo, da se pri prirejanju majniških izletov ozirajo na obstoječe draginjske razmere. Brezdvomno se vršijo lahko taki izleti z manjšimi stroški. Da ni lahko delavcu, uradniku, malemu obrtniku seči v žep in odšteti za tak izlet po 40 do 60 Din in celo več, je umljivo, zlasti v rodbinah, ki imajo po več otrok. Zopet pa je težko zadržati otroke doma, ker bi se čutili zapostavljene in se jim na ta način nepotrebno vzgaja zavist. Prepričani smo, da se z majhnimi sredstvi lahko priredijo poučni, zabavni in — poceni izleti. Oddaljene kraje, kakor Bled, Celje, Rog. Slatina, Zagreb itd. pa bodo videli dijaki, ko bodo večji in ko si bodo služili — sami denar. Prizadeti starši.

* **Sprejem gojencev v pomorsko vojno akademijo.** V prvi tečaj pomorske vojne akademije v Gružu pri Dubrovniku se sprejme letos 32 gojencev. Pouk prične dne 1. oktobra in traja tri leta. Kandidati s srednješolsko maturo morajo napraviti sprejemni izpit, ki se vrši na akademiji v Gružu dne 22. septembra in obsega matematiko, fiziko in mehaniko, kemijo ter en tuj jezik (francoski, angleški, nemški, ruski ali italijanski). Kolkovane prošnje za sprejem je poslati priporočeno komandi pomorske vojne akademije v Gružu najkasneje do 31. julija. Sprejetim kandidatom izda komandant vojnega okrožja na podlagi vpoklica komandanta pomorske vojne akademije nakazilo za brezplačno vožnjo z železnico ali z ladjo do Gruža. Kandidati, ki bi ne bili sprejeti v akademijo, dobe brezplačno vožnjo za povratek domov.

* **Nove cigarete «Karadjordje».** Uprava monopolov je sklenila z ozirom na dobro prodajo cigaret «Mala antanta», izdati novo vrsto cigaret najluksuznejše kvalitete, ki se bodo imenovale «Karadjordje». Tobak za te cigarete bo naročen iz Smirne in kavalske okolice. Nove cigarete pridejo v promet začetkom junija.

* **Predavanje o elektrifikaciji Save.** — Elektrifikacija Save in preskrba Ljubljane z električno energijo je predmet celi vrsti predavanj, ki jih prireja Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana. Predvčerajšnjim je o tem za Ljubljano velevažnem vprašanju predaval generalni inspektor voda inženjer Sbrizaj v dvorani mestnega magistrata. Gospod Sbrizaj je podal zanimivo sliko o usodi projektov, ki nameravajo izrabiti savske vodne sile od Kranja do Krškega. Nekateri teh načrtov so bili neizvedljivi zaradi geoloških razmer ob Savi, drugi vsled lokalnih težkoč, zlasti oni ob Južni železnici od Laz do Zidanega mostu. Za Ljubljano največjega pomena so načrti, ki se nanašajo na Medvode, Tacen pod Šmarno goro, Laze, Savo, Trbovlje in Radeče. Ti načrti kalkulirajo z vodno silo pet- do petnajsttisoč konjskih sil. Predavatelj je podrobno razpravljal o načrtih pri Medvodah in Tacnu, ki sta za Ljubljano najvažnejša. Pri tem je omenjal tudi svoj načrt, po katerem naj bi se vodne sile pri Medvodah in Tacnu kumulativno uporabljale. Združena vodna sila bi reprezentirala približno 11.000 konjskih sil. Ta vodna moč bi se dala združiti z napravo 6 kilometrov dolgega kanala. Stroški bi znašali 15 milijonov Din več kakor za centralo v Medvodah. Pridobilo pa bi se nad sto procentov konjskih sil več. Predsednik inž. Šuklje je izrekel predavatelju iskreno zahvalo za njegovo zanimivo predavanje.

* **Dražba lovišča Lancovo.** Pri okrajnem glavarstvu v Radovljici se bo vršila v sredo 25. t. m. ob 10. dopoldne, dražba lovišča občine Lancovo za 4 leta in 11 mesecev. Lovišče je eno najlepših na Gorenjskem in bogato divjačine vseh vrst.

* **Zakup lovišča.** Direkcija šum v Ljubljani odda v zakup za dobo 5 let lovišče Vogel-Suha v Notranjem Bohinju v izmeri 4227 ha. Ponudbe je vložiti do 15. maja 1924. opoldne pri navedeni direkciji, katera daje, kakor tudi šumska uprava v Bohinjski Bistrici, vsa predmetna pojasnila.

* **Posetnikom severnega Primorja.** — Kdor namerava posetiti naše severno Primorje, naj se obrne prej na «Klub Kraljevica» v Zagrebu (Podaljšani Pejačevičev trg br. 25 a), kjer dobi brezplačno vse potrebne informacije.

* **Poštna čekovna služba v Črni gori.** — Po odredbi ministrstva pošte in brzojava je bila početkom maja otvorjena čekovna služba skoraj pri vseh poštnih uradih na teritoriju poštne direkcije na Cetinju.

* **Nagrade za zasačenje tihotapcev.** — Uradno se objavlja: Tihotapstvo z vsemi monopolskimi predmeti se je zlasti v zadnjem času tako razvilo, da to stanje že ogroža v državnem proračunu predvideno vsoto dohodkov iz monopolov. Radi tega je narodna skupščina na predlog ministrskega sveta v seji dne 30. marca uzakonila sledečo odredbo: «Od plačane kazni in ocenjene vrednosti tihotapskih predmetov dobljena vsota se po odbitku stroškov, monopolske takse in takse po taksnem zakonu razdeli takole: ena tretjina prinade državni blagajni, ena tretjina onim, ki krivca primejo ali ga pomagajo izslediti brez ozira, ali so državni organi ali ne, in ena tretjina fondu za pobijanje tihotapstva.» Iz tega je razvidno, da nagrade za zasačenje tihotapcev niso deležni samo državni organi, temveč vsakdo, ki tihotapca primo ali pomaga, da se tihotapci izsledo in primejo.

* **Skrivnosten poskus umora v Vukomercu.** V nedeljo, pozno zvečer, je v Vukomercu na Hrvatskem nekdo potrkal na vrata posestnika Grge Kozlovića. Ko je ta odprl, sta vstopila dva neznanca in prosila za mal pregrizek. Kozlović jima je takoj postregel in prinesel mleka in kruha. Neznanca sta se medtem pogovarjala o nekem tobaku, ki ga bosta kupila v Križevcih. Nenadoma pa sta vstala in zaklicala: «Sedaj bomo streljali!» Kozlovićeva žena je zbežala na podstrešje, odkoder je klicala na pomoč, tujca pa sta medtem odala 2 do 3 strela. Ko se je Kozlovićeva žena vrnila v sobo- sta neznanca že izginila, njen mož pa je ležal na tleh v mlaki krvi. Imel je prestreljena pljuča in je bil prepeljan na kliniko v Zagrebu. Zanimivo je, da napadalca nista ničesar odnesla s seboj. Policija skrbno zasleduje skrivnostni poskus umora in upa, da pride zločinec kmalu na sled.

* **Nesreča na železnici.** Orožniška patrulja je našla predvčerajšnjim na železniški progi med Podsusedom in Zagrebom popolnoma razmesarjeno moško truplo. Domneva se, da je bil neznanec po nesreči od vlaka povožen. Vrše se poizvedbe.

* **Požar na Malem Lipoglavu.** Pri Totajevih na Malem Lipoglavu je v nedeljo ponoči izbruhnil požar, ki je uničil gospodarsko poslopje, kozolec in svinjak, žitno skrambo z žitom ter razno kmetijsko orodje. Gasilcem se je ob velikem naporu posrečilo, da so omejili požar na omenjene objekte. Škoda znaša več stotisoč dinarjev, zavarovalnina pa le 3000 Din.

* **Požar v Koreški Beli.** V nedeljo, dne 4. t. m. je med deseto mašo nenadoma izbruhnil pri Noču, p. d. Petenku, na Koreški Beli požar, ki je hitro vpepelil streho poslopja. Ogenj, ki je imel mnogo hrane, kajti v podstrešju je bilo še polno sena, bi bil lahko zopet usodepoln za vse vas, da ga niso ognjegasci hitro lokalizirali. Posestnik ima okrog 800.000 K škode, ki pa ni krita z zavarovalnino. Kako je nastal požar, še ni ugotovljeno.

* **Strela povzročila požar.** V Pokošah pri Spodnji Polskavi je dne 1. maja divjala huda nevihta. Strela je trikrat zaporedoma udarila v gospodarsko poslopje posestnika I. Grobelnika. Prvi dve streli sta bili mrtvi, tretja pa je zažgala gospodarsko poslopje in hišo. Vse je do tal pogorelo. Razen živine se ni moglo rešiti skoraj ničesar. V usodnem trenutku so bili otroci sami doma. Gasilna akcija je vsled pomanjkanja vode ostala brezuspešna. — Istega dne je udarila strela v zvonik župne cerkve pri sv. Gregorju na Dolenjskem. Z vrha zvonika se je začelo kaditi, vendar se je gasilcem posrečilo požar v početku zadušiti.

* **Toča.** Nevihta s točo, ki je dne 1. maja v raznih krajih ljubljanske oblasti napravila znatno škodo, tudi Štajerski ni prizanesla. Toča je oklestila tamkaj velik del ljutomersko-ormoških vinogradov. Tudi severni del Medžimurja je močno prizadet. Na žitnih poljih in v sadovnikih je škoda velika. — Iz Dubrovnika poročajo, da je pretekli petek padala toča v celem okraju. Posebno velika je škoda na oljkah, ki so ravno cvetele, v vinogradih in na tobačnih nasadih.

* **Slovenska pustolovka v Parizu aretirana.** Pariška policija je aretirala te dni neko Pepo Fureš, rodom iz Ptuja, ki je izvršila razne goljufije in okradla več ameriških bogataševv v pariških hotelih. Izročena je bila sodišču.

Iz Ljubljane

u— **Dramatični odsek «Mladosti».** Vsi člani odseka se pozivajo, da se sigurno udeleže današnje seje ob 8. zvečer.

u— **J. A. D. «Triglav»** priredi v četrtek 8. maja ob 20. pri «Novem svetu» predavanje o «Vtisih iz Italije». Predava tov. Baš. Tovariši, pridite vsi!

u— **Mestna Orjuna Krakovo-Trnovo,** vabi svoje članstvo na sestanek, ki se vrši danes 7. maja ob 20. uri v salonu gostilne Mrak, Rimska cesta 4. Na sporedu razgovor o razvitju prapora.

u— **Sokolsko društvo v Ljubljani.** Izlet moške dece, ki se vrši v nedeljo 11. t. m. na «Grmado» in Sv. Katarino, se je v toliko spremenil, da se odpeljemo iz Ljubljane z vozovi br. «Žirovnika» šele v nedeljo točno ob četrt na 7. zjutraj izpred Narodnega doma. Povratek v Ljubljano med 7. in 8. zvečer. P. t. roditelji ter prijatelji sokolskega naraščaja ki se nameravajo izleta udeležiti, naj se poslužijo goreniskega vlaka (do Medvod), ki odhaja iz Ljubljane točno ob tričetrt na 7. Zdravo! Prednjački zbor.

u— **Ker je sv. Jurij v nedeljo obiskal** grad s prevelikim dežjem, so se Ljubljančani zbali in ostali doma. Ker ga je pa Šentpeterska moška in ženska podružnica lepo prosila, naj pride še enkrat — pa ne z dežjem ampak s solncem, se je nazadnje udal in je rekel, da pride to nedeljo. Zato v nedeljo dne 11. maja vsi na grad, kjer se vrši letošnje Jurjevanje z vsem bogatim vsporedom.

u— **Dobava obleke in čevljev za mestne uslužbence.** Mestna občina ljubljanska razpisuje ponudbe krojaških del za izvršitev 46 oblek za mestne sluge in 8 uniform (bluz in hlač) za tržno stražo, dalje dobavo 55 parov trpežnih moških čevljev iz teletine odnosno pitlingov in dobavo 55 uradnih čepic po vzorcu, kakršnega imajo dosedaj mag. sluge ozir. tržna straža. Ponudbe so vložiti do 15. maja v mag. vložišču. Ponudbe za izvršitev krojaških del naj obsegajo cene za suknjič, telovnik, hlače in bluze, dalje pridatke, katere dobavi obrtnik, kakor n. pr. svila, sukanec, gumi, itd., ker vse blago s podlogo itd. dobavi mestna občina sama. Ponudbe za dobavo čepic naj obsegajo cene za kompletno narejeno čepico, katere vzorec se vsak čas lahko ogleda v mestnem gospodarskem uradu. Istotako naj obsegajo ponudbe za dobavo čevljev cene za kompletno izgotovljeno blago.

u— **O zatiranju predenice je izdal** ljubljanski mestni magistrat neslednji razglas: Posestniki, uživalci in najemniki zemljišč morajo po svojih njivah, travnikih, pašnikih, poljskih mejah, cestnih obronkih, železniških nasipih zatreti predenico vsaj predno začne cveteti. Ako se bo našla na kakem zemljišču predenica že cvetoča, se bo uničila brez odloga na zamudnikove stroške. Brezbrižneži se kaznujejo z globo do 2000 Din. V slučaju neizterljivosti se spremeni globa v zaporno kazen.

u— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Po uradnih podatkih se je prošli teden rodilo v Ljubljani 24 otrok (12 moškega in 12 ženskega spola), med njimi en mrtvorojenček, umrlo pa je 10 moških in 13 žensk, skupaj torej 23 oseb in sicer: 4 osebe za jetiko, 2 za rakom, 1 za možgansko kapjo, 1 za srčno hibo, 14 oseb pa vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov. Ena oseba je izvršila samomor. Na nalezljivih boleznih je prošli teden obolelo 7 oseb: 3 na škrlatici, 2 na davici, 1 na trebušnem legarju in 1 na dušljivem kašlju; štirje bolniki so bili oddani v bolnico, trije pa so ostali v domači oskrbi.

u— **Radi dobrohotečega opomina** svoje gospodinje se je v pondeljek popoldne 16 letna služkinja A. M. v Kolizeju tako razburila, da je skočila iz prvega nadstropja na dvorišče in obležala močno poškodovana na tleh. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v bolnico.

u— **Podivjana konja.** Gostilničar Gregor Habjan na Celovški cesti štev. 9 je hotel v pondeljek popoldne peljati svoja dva konja v prodajo. Ravno, ko je sedel na voz, sta se splašila in podrla Habjana na tla, tako da je šel voz čez njega, nakar sta zdirjala v smeri proti mestu. Pred pivovarno Union sta se zaletela v voz, naložen s tramovi, na katerem je sedel hlapec Alojzij Janša iz Kozarij. Ko ju je hotel ustaviti, sta konja skočila na tramove in padla vsak po drugi strani zopet na tla. Enega se je posrečilo ukrotiti, drugi pa je zdirjal po Latermannovem drevoredu proti hotelu Tivoli, kjer so ga ujeli ob osmih zvečer in vrnili gospodarju.

u— **Policijske prijave.** Od pondeljka na torek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 2 pijanosti in kaljenje nočnega miru, 11 prestopkov cestnega policijskega reda, 1 prekoračenje policijske ure, 1 prestopek pasjega kontumaca, 1 poškodba tuje lastnine, 1 prestopek v zglaševalnih predpisih in en prestopek grdega ravnanja z otroci.

u— **Tatvine.** Služkinji Ivani Holzmanovi na Cankarjevem nabrežju št. 7 je bilo iz podstrešja ukradeno več metrov blaga, Josipini Lam v Gosposki ulici 5. srebrna verižica, v kurilnici glavnega kolodvora pa je neznan uzmovič odnesel ključavničarju Alojziju Brinovcu iz zaprte omare 300 Din vredno obleko.

Iz Celja

c— **«Slovenski kvartet»** (gg. Banovec, Pečenko, Završan, Zupan) priredi v Celju dne 13. t. m. in v Mariboru dne 14. t. m. po en samostojen vokalni koncert z izbranim sporedom starejših in moderni slovenskih skladb. Sloves, ki ga je pridobila ta resna koncertna enota pri ljubljanski publiki in glasb. strokovni kritiki, nam jamči, da bodo koncerti vzbudili tudi pri celjskem in mariborskem občinstvu večjo pozornost in da uspejo kar najsijajnejše.

c— **Umrli so v Celju meseca aprila:** v mestu Celje: Karol Kranjc, nadstražnik v p., 53 let, Terezija Žolgar, zasebnica, 61 let, Katol Tomaschek, davčni upravitelj v p., 65 let. V celjski javni bolnici: Alojzija Verk, posestnica pri Sv. Emi, 43 let, Josip Germ, skladiščni delavec v Celju, 47 let, Terezija Sojc, služkinja v Lubnici, 38 let, Jurij Lampret, najemnik iz okolice Konjice, 60 let, Katarina Džinba, zasebnica, iz Vojnika, 29 let, Miha Plahuta, berač iz okolice Celje, 76 let, Dragotin Rudnik, hči rudarja iz Škal, 9 mesecev, Florijan Irmančnik, hlapec, Rečica ob Savinji, 26 let, Valentin Žmavc, kočar iz Bočne, 51 let, Stanislava Grilec, pos. hči, Višnja vas, 10 let, Franc Stojan, obč. revež, v okolici Sv. Jurij ob j. ž., 82 let, Viktor Kramer, ubožec iz Nove cerkve, 33 let, Roza Grilec, pos. hči, Višnja vas, 4 leta, Viktor Grilec, pos. sin, Višnja vas, 16 let, Eleonora Sorger, mestna reva, Celje, 70 let, Jak. Fendrih, lajnar, okolica Celje, 75 let. V invalidskem domu: Janez Vraničar, 28 let. V vojaški bolnici: M. J. Nikolič, redov 6. čete 39. pp., 21 let, Stojan Djekič, redov 11. čete, 39 pp., 20 let.

c— **Pobiranje milodarov v Celju** postaja zadnji čas že naravnost nadležno. Iz vseh krajev prihajajo razni ljudje, ki potrkavajo na vrata zasebnih stanovanj, nadlegujejo občinstvo po javnih lokalih ter ga ustavljajo po ulicah, da bi darovalo kaj iz usmiljenja in narodnega čuta. Javnosti na ta način sploh manjka kontrole, ali bo denar prišel tudi v prave roke. Mnogokrat nasede raznim špekulantom, mnogokrat pa tudi osebam, ki v eni sapi, ko izkoriščajo popustljivost in že višek kulance naših oblasti v državi, zabavljajo na vse pretege nad to skupno našo državo. Nedavno so prišle v Celje redovnice iz Bosne ter so bridko tožile, da naša država zanemarja redovniške šole v Bosni, dočim je «blažena» Avstrija toliko zanje storila. Ko se jim je povedalo, da imamo v Sloveniji itak karitativna društva, ki delujejo v korist mladine za celo državo, so znale povedati, da gre vse v Beograd in na Srbsko. In takim zabavljačem izdajata naši veliki županstvi dovoljenje za pobiranje! Skrajni čas je že, da se vse take in slične posamezne karitativne akcije sploh ustavijo in da prevzame vse milosrčno delo državna oblast, da ne bo prevare in izkoriščavanja.

Iz Maribora

a— **Pogreb nesrečnega otroka.** Včeraj so v Mariboru pokopali 7 letnega Imra Iberška, ki je po večdnevni borbi s smrtjo in v strašnih bolečinah umrl v nedeljo v javni bolnici. Poročali smo že, da je dečka ustrelil po nesreči med igro 16 letni sorodnik iz floberta v čelo. — Dečka sta se igrala tihotapce v zaklenjeni sobi. Mali Imre se je skril za zaveso in rekel tovarišu, naj ga zasleduje, nato da naj strelja na tihotapca, če si upa. 16 letni tovariš, ki je nekoliko duševno omejen, je nato brez nadaljnega pomisleka pograbil flobert iz omare in sprožil proti malemu dečku, katerega je zadel naravnost v čelo. Umrli Imre je bil lep inteligenten dečko, sin neke Mad žarke, ki je ob prevratu na Ogrskem neznano kam izginila in je živel sedaj pri svoji stari materi v Mariboru.

Iz Primorja

* *Umor zaradi ljubosumnosti.* V Gorici se je prošlo nedeljo odigrala krvava drama, kateri je dala povod ženska. Stotnik Bevilacqua in neki Giovanni Piacenza sta v ulici pod goriškim gradom zaradi neke Urške Peganove iz Postojne prišla v hud spor, ki je tragično končal. Bevilacqua je namreč mahoma potegnil iz žepa revolver ter ga sprožil proti svojemu nasprotniku, katerega je krogla zadela v srce. Piacenza je bil takoj mrtev.

* *Radi nesrečne ljubezni.* V tržaškem Bošketu se je radi nesrečne ljubezni zastrupila s karbolno kislino 20 letna služkinja Marija Maglica, stanujoča v ulici Milano. Kljub takojšnji zdravniški pomoči je kmalu potem izdihnila v bolnišnici. Zapustila je pismo, v katerem se poslavlja od svojega nezvestega zaročenca.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Gostovanje zagrebškega igralca v Beogradu. G. Josip Papić, karakterni igralec zagrebške drame, gostuje 8. t. m. v Beogradu, kjer nastopi v naslovni vlogi Balzacove komedije «Mercadet». Papić je praznoval letos 25letnico svojega gledališkega delovanja in je rodom Beograjčan.

Ličarjev koncert v Sarajevu. Naš rojak pianist Ciril Ličar, profesor na zagrebški Glasbeni Akademiji, je v ponedeljek zvečer koncertiral v Sarajevu. Izvajal je kompozicije Bacha, Francka, Brahmsa, Liszta in Smetane.

Novitete beograjskega gledališča. V Beogradu pripravlja Nar. gledališče sledeče novosti: Shakespeare: Kralj Lear; Aleksander Ilić: Kajanje; Ivo Vojnović: Maškarate ispod kuplja; narodna igra «Potera» opere: Fra Diavolo, Pikova dama, Lohengrin, Mloševa ženitev, Suton in balet Kopelija.

Beograjsko pevsko društvo, z oficijelnim naslovom «Beogradsko pevačko društvo» se poda letos septembra meseca na pevsko turnejo v Anglijo, kjer bo izvajalo samo kompozicije Stevana Mokranjca.

Češkoslovaški kvartet Zika je pred kratkim koncertiral v Berlinu v Beethovenovi dvorani ter je dosegel pri tem največji uspeh. Na programu je imel kvartete skladateljev Ravela, Hindemitha in Smetane. Takoj po tem koncertu je odšel v Lipsko, kjer je žel istotako ogromen uspeh. Nemška kritika je za Zikovce vsa navdušena ter objavlja o njihovem nastopu nad vse laskave ocene.

Kino „Ljubljanski dvor"
predvaja
na splošno zahtevo še
danes
izključno zadnji dan
filmski umotvor
Arabske noči
Predstave ob 3. 5. 7. in 9. uri
Jutri 8. maja — Jutri 8. maja
Najslavnejša umetnica
Pola Negri
v moderni, elegantni, razkošni drami
Bella donna

Vremensko poročilo

Ljubljana 6. maja 1924. — Ljubljana 306 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	763·2	8·3	jug. vzhod	dež	3·6
Ljubljana	14.	763·8	12·8	vzhod	oblačno	—
Ljubljana	21.	763·4	11·1	»	»	—
Zagreb	7.					—
Beograd	7.					—
Dunaj	7.	764·1	8·0	zapad	več. obl.	4·0
Praga	7.	762·6	8·0	»	»	1·0
Inomost	7.	763·1	10·0	brez vetra	oblačno	3·0

V Ljubljani barometer nest temper. nižja — Solnce vzhaja ob 4·31, zahaja ob 19.17

Dunajsko vremensko poročilo: Tudi včeraj je ostalo vreme zelo spremenljivo. Iz vseh postaj javljajo dež. Na vzhod nem robu Alp je zelo deževalo. Davi je deževalo ob Donavi in v goroviu. Temperatura je na večih krajih padla pod 15 stopinj. Razdelitev zračnega pritiska se ni izpremenila. **Napoved za sredo:** Spremenljivo in hladno.

Iz življenja in sveta

Razkrinkan slepar

Pustolovec, ki se je izdajal za voditelja komunistične stranke Jugoslavije in za kurirja Jugoslovanskega odbora, samo da je ljudem izvabljal denar.

Pred nekaj dnevi je beograjska policija, odelenje za javno varnost, prejela od policijskega ravnateljstva v Draždanah pismo, s katerim je imenovana inštanca prosila za podatke o nekem Branku Šimiću, sleparju in pustolovcu, ki je zapadel v roke draždanskega redarstva.

Šimić, kakor se je slepar krstil sam, je pred dobrima dvema mesecema prišel preko Francije v Nemčijo. Nastanil se je v mestu Ens, kjer se je pomešal med ondotne ruske begunce. Ker je govoril izvrstno ruski, mu je bilo kaj lahko vtihotapiti se med nje. Nastopal je kot protiboljševiški agitator. Rusi so mu kmalu zaupali ter mu izročali svoj denar v shrambo in na posodo. Ko je Rusom izpraznil žepe, se je Šimić vrinil v nemško družbo. Predstavljal se je za trgovca industrijalca in celo za ravnatelja neke velebanke v Berlinu. Na ta način je izvršil več prevar. Prebrisani Nemci pa niso molčali kot Rusi, temveč so sleparja kmalu prijavili policiji. Šimić je začutil, da postajajo tla prevroča in jo je pobrisal v Draždane, toda brez posebnega uspeha. Policija ga je kmalu izvohala in zaprla.

Pri aretaciji se je mož legitimiral s ponarejeno izkaznico. Da bi se opral kot slepar, je trdil, da je voditelj komunistične stranke Jugoslavije, da je bil komunistični poslanec v beograjskem parlamentu in da je moral po poskušenem atentatu na kralja Aleksandra zbežati v Avstrijo. Izdajal se je tudi za ravnatelja in lastnika največjega komunističnega lista v Beogradu. Policiji je dalje natvezil, da je dolgo časa križaril po Avstriji, Rusiji in Švici, odkoder je odšel v Francijo. Ta pa se ni počutil dobro. Francoske oblasti so mu bile pazno za petami ter so ga naposled ekspedirale nazaj v Nemčijo.

Draždansko redarstvo ni verjelo tem podatkom. Pisalo je po informacije v Beograd, ker je že prej doznalo, da se je Šimić v Ensu izdajal za kneza Aleksandra Orlova iz Moskve. Pod tem priimkom je tudi živel med tamošnjimi Rusi in jim izvabljal denar.

Beograjska policija je takoj razposlala okrožnice na vsa policijska ravnateljstva v državi in je naposled doznala, da se Branko Šimić piše pravzaprav Ljubomir Nikšić in da je iz Ljubine v Hercegovini. Po došlih informacijah je tudi prišla do prepričanja, da je mož, za katerega gre, zelo opasen slepar, ki je v goljufijah pretkan mojster, s katerim so že imele opraviti redarske oblasti SHS. Tu se je tudi razvila pestra in karakteristična sleparjeva preteklost.

L. 1916. med vojno se je Nikšić pojavil v Sarajevu. Nastopal je zelo skrivnostno. Hodil je okoli srbskih in hrvatskih nacionalistov v Bosni in Hercegovini ter se izdajal za kurirja Jugoslovenskega odbora v inozemstvu. S seboj je nosil ponarejena priporočila, s katerimi je hodil od enega do drugega ter prosil za podporo. Kjer se je oglasil, je imel navado oddati zapečateno kuverto, v kateri je bil listek s prošnjo za podporo. Rečeno je bilo povsod, da je prosilec sotrudnik Jugoslov. odbora in brez sredstev.

Pisma so izzvala pri mnogih nacionalistih, katere si je slepar izbral za žrtve svoje predrznosti, veliko začudenje. Nekateri so goljufu nasedli ter mu dali denar, drugi so ga zopet zavrnili v veri, da imajo pred seboj agenta provokaterja, katerega je poslala na izzivanje avstrijska policija.

Ljubomir je kljub temu oslepari marsikaterega lahkoverneža. Ko si je nabral denarja, se je podal v družbo. Začel se je shajati s sumljivimi ženskami ter živel z njimi ponoči in podnevi. Njegova skrovišča so bile zakotne gostilne in kavarne. Potem se je začel družiti namenoma s Srbi in avstrijskimi oficirji. Prvi so se ga zaradi drugih kmalu začeli izogibati.

Tisti čas se je slepar spoznal z vdovo po nekem avstrijskem stotniku, ki je padel na bojišču. Mož je ostavil ženi lepo posestvo blizu Sarajeva. Ljubomir se je vrinil k vdovi in kmalu je zavladala med obema lepa harmonija. Nežnost razmerja je šla tako daleč, da se je Ljubomir naposled preselil k vdovi, katere ni zapustil mesec dni ne podnevi ne ponoči. Toda čez mesec dni se je razmerje nenadoma prekinilo. Vdova je prodala posestvo in se odpeljala z iztrženim denarjem na Dunaj. Ljubomir pa je še za naprej ostal v Sarajevu, kjer se je zopet vrnil k svoji stari praksi nadlegovanja nacionalistov v imenu Jugosl. odbora. Ko pa se je nato doznalo za klub svobodne ljubezni v Sarajevu, katerega člana sta bila tudi vdova in Ljubomir, jo je mož odkuril v Novi Sad. Hotel je policiji zmešati štreno, toda malo je manjkalo, da mu ni izpodletelo.

V Novem Sadu je slepar nadaljeval oglašanje pri nacionalistih s priporočilnimi pismi kot v Sarajevu. Tudi tu se mu je posrečilo speljati na led nekaj žrtev. Ko se je čutil denarno dovolj podkovanega, je zopet začel popivati po gostilnah in restavracijah. To pot si je izbral za tovariša nekega nadporočnika pri avstro-ogrski vojni mornarici, ki je bil pri donavski flotilji v Novem Sadu. S tem človekom je sklenil tesno prijateljstvo. Preživel je v njegovem stanovanju nad polovico svojega časa.

Nadporočnik je imel lepo ženo, brinetko, rodom iz Dalmacije. Ljubomir se je sprijateljil tudi z njo in ko je moral nadporočnik nekoč za mesec dni iz Novega Sada v Beograd, se je Ljubomir kar preselil k njegovi ženi. Pozneje sta se Ljubomir in nadporočnik razšla v neprijateljstvu.

Policija je naposled vendarle prišla Ljubomirovim pustolovščinam na sled in je začela sleparja preganjati. On pa je zbežal v Zagreb, iz Zagreba pa se z brzovlakom odpeljal v Nemčijo, koder se je potepal nekaj časa, dokler ni odpotoval drugam. Njegovih grehov pa se je naposled nabralo toliko, da ga tudi nemška tla niso več vzdržala. Kakor vsi njegove stroke, je Nikšić prišel v roke pravici, pred katero se bo sedaj moral zagovarjati za svoje poneverbe, goljufije in mistifikacije.

Sveta podoba, ki kri pušča

Tržaški listi poročajo o zanimivem slučaju, ki nazorno kaže, kako umejo pustolovci izrabiti silno kulturno zaostalost, ki vlada v pokrajinah južne Italije. Južni Italijan je namreč v verskem fanatizmu naiven do neverjetnosti. V tem je sličen tu in tam našemu kmečkemu ljudstvu.

Pred kratkim je v kraju Lizzano blizu Taranta v Kalabriji počil glas, da teče na sliki sv. Jožefa, katera se nahaja v tamošnji porušeni cerkvi, kri iz desne roke. Takoj se je zbralo ogromno število ljudi in cela vas je začela romati v procesiji okolu cerkve. Žene so klale piščance, jih cvrel ter jih nosile pred sliko, da bo sv. Jožef imel kaj jesti. In da ne bo sv. Jožef siromak, so mu lahkoverni vaščani jeli prinašati poleg hrane tudi zlato, dragotine in obleko, kar je v južni Italiji zelo običajno. Medtem so nekateri razumniki, katerim se je posrečilo priti do slike, ugotovili, da v resnici kaplja iz svetnikove roke neka plava tekočina.

Ljudstvo je kar blaznelo od verskega vzhičenja. Našel se je med tolikimi norci tudi pameten kmetič, ki je naznanil bližnji karabinijerski postaji, kaj se godi. To da orožniki niso smeli nastopiti, dasi so imeli v rokah dokument, da gre samo za zvito prevaro falota, ki je bil v ovadbi imenovan. Ta falot je namazal svetnikovo roko z barvo na tak način, da se je barva zlivala navzdol po sliki, medtem pa je razglasil po vasi, da je svetnik ranjen in da mu teče iz desne roke kri. Cilj prevejanca je bil, da pobere ves denar in vse darove ter jo potem hitrih nog odkuri.

Karabinjerji so hoteli zvitorepca zapreti, toda ljudstvo, se je uprlo in orožniki so se morali umakniti. Zviti kmet pa je pobral piščance, moko, zlato, srebro, prstane in oblačila, katera je naivno ljudstvo prineslo svetniku v dar, ter jo z vsem bogato založen popihal iz kraja. Tako se je živ sv. Jožef nasitil, oblekel in še povrhu obogatel na račun duševno revnih Kalabrežev.

× **Z avtomobilom na Himalajo.** Član tretje ekspedicije na Everest J. B. Noel se pripravlja na drzno pot, namreč z avtomobilom na 24.000 čevljev visoko goro Čumalari, ki je eden izmed ogromnih vrhov vzhodne Himalaje. Kakor poročajo angleški listi, se misli Noel po končani ekspediciji v posebno konstruiranem avtomobilu s tankovimi kolesi peljati po gorski cesti iz Seligurija v Bengalu skozi sotesko Jela in potem na Čumalari.

× **Nov aparat za zaščito rudarjev.** Rudniški oddelek notranjega ministrstva v Zedinjenih državah je odobril izdelovanje posebnih aparatov, ki ščitijo rudarje, da se ne zadušijo in zastrupijo z različnimi plini, ako nastopi nenadna katastrofa. Izdelovateljica teh aparatov je tvrdka Mine Safety Appliances Co. v Pittsburgu. Aparat je nekak košek, ki se pripne na usta; napolnjen je z zmesjo apnenčevega in kisikovega klorida ter manganovega železa, kar napravi, da se ogljik v zraku spaja s kisikom ter se pri navadni toploti razvija neškodljivi ogljikov dvokis. Vhajanje dima v usta ovira filter. Pri košku je priprava, ki stisne nos, da se ne more dihati skozenj, ker je košek prirejen le za dihanje skozi usta.

× **Koliko je star Jackie Coogan?** Znameniti junaček amerikanskega filma Jackie Coogan je znan po vsem svetu. Tudi v Ljubljani ima oboževateljev. Koliko je Jackie star? Pet, šest let, osem? Jackie Coogan je rojen *26. oktobra 1909.* Je torej mnogo bližji ženitvi nego plenicam.

× **Čudna epidemija.** V slovitem kopališču Badnu na Nemškem je zavladala čudna epidemija, ki sicer ni tragična, pa tudi ne smešna. To je namreč epidemija dvojčkov. V zadnjih tednih se je ondi rodilo kar desetero dvojčkov. V kopališču krožijo dovtipi, češ da je to nov učinek znamenitih badenskih vrelcev.

× **Ekscesar Viljem toži svojo domovino.** Dr. Siebert, advokat bivšega nemškega cesarja Viljema, je tožil v imenu Viljema Prusijo na sto milijonov dolarjev odškodnine, ker mu je zaplenila po revoluciji večino njegovega osebnega imetja. Gre za 60 veleposestev, trinajst gradov in enajst velikih gozdov. Vse to sme država obdržati, ako plača omenjeno stomilijonsko odškodnino. Ekscesar poudarja, da bi mogel tožiti še za drugo imetje krone, a ne stori tega in je zadovoljen, če pridejo ostala posestva v last naroda. Viljem zagotavlja v obtožnici vrhovno prusko sodišče, da denar v izgnanstvu potrebuje, kajti to, kar mu Prusija plačuje kot apanažo, mu pri veliki draginji ne zadostuje in mu primanjkuje sredstev. Toži pa kot bivši pruski kralj, ne kot nemški cesar, in to zato, ker mu cesarstvo ni nikoli plačevalo honorarja, dočim ga je Prusija za časa njegove kraljevske službe po historičnem pravu morala plačevati.

× **Leninov spomenik v Petrogradu.** Ruski kipar Charlamov je dovršil načrt za Leninov spomenik v Petrogradu. Umetnik je upodobil Lenina kot krmarja na veliki ladji, vrtečega krmilo na levo! Pred njim nekoliko više, kaže Marx smer z roko. Charlamov predlaga Nikolajevski most za prostor spomenika. Spomenik je projektiran v kolosalnih dimenzijah: postavi Lenina in Marxa bosta v štirikratni naravni velikosti, tako da bo spomenik razločno videti z ladij, ki bodo plule z morja v Nevo.

× **Liga proti poljubovanju.** Sedaj ko je nastopila poljubovalna sezona, so ustanovili na Španskem ligo proti poljubovanju. In kar je še bolj čudno — ustanovile so jo mlade lepe žene, polne življenja. Seveda — liga ni ustanovljena proti ljubezenskim poljubom, ampak le proti poljubom, ki so le iz navade in ki si jih dajejo ženske, kjerkoli se srečajo, na ulici, v gledališču, v družbi. Ta poljub, neprijeten, često hinavski, hoče liga odpraviti predvsem iz higijeničnih ozirov. Poljubi iz ljubezni pa ostanejo v veljavi kakor doslej.

× **Ali hočete živeti stodvajset let?** Kdor hoče biti zdrav kot riba in doseči to lepo starost, naj se ravna po predpisih ameriškega zdravnika Thoma Darlingtona, ki priporoča takemu kandidatu: 1.) Sedemkrat na dan si umij zobe z ustno vodo! 2.) Umij si vsakokrat roke, kadar si se dotaknil predmeta sumljive čistosti! 3.) Hodi zgodaj spat! 4.) Pri jedi izpij le dva ali tri kozarce vode in nikoli vina! 5.) Delaj z veseljem, ker delo, ki ga opravljaš z nejevoljo, slabi človeka.

× **Nov motor za letala** je izumil H. Held, profesor tehnične visoke šole v Petrogradu. Poleg drugih vrlin se odlikuje novi motor zlasti po majhni porabi kuriva in po svoji lahkosti. Tehta namreč komaj desetino dosedanjih motorjev.

× **Ljubezni pesnika Byrona.** Angleški pesnik lord Byron, stoletnico čigar smrti smo nedavno praznovali, je imel devet znanih ljubimk. Oženjen je bil z Anabello, a je istočasno ljubil neko Španjolko iz Saragose in neko mlado Grkinjo iz Aten. Druge ljubezni so mu bile: Margareta Cogni, Lamuh, Jersey, Harleigh, Claworth in Guiccioli. Zadnja Byronova ljubica je bila Terezija Guiccioli. Pesniku je bilo žal, da jo je spoznal tako kasno, namreč v 30. letu svojega življenja. Pesnik sam je pravil, da ga je ta ženska najbolje razumela. A tudi druge ženske so imele srce za velikega genija; saj je vsako, ki je čitala njegove pesmi, osvojil s svojim duhom, temperamentom in moškim demonstvom, kateremu je ostal zvest do zadnjega diha.

× **Dobra mati ne more biti poslanec.** Pri zadnjih državnozborskih volitvah v Angliji je bila izvoljena v angleško spodnjo zbornico kot poslanec gospa Hilton Philippson. Sedaj pa se je zahvalila za mandat, češ da ji dolžnosti, ki jih ima kot mati, ne dopuščajo izvrševati poslanskih poslov.

Knjige s police

Pavel Flere: Slike iz živalstva

V Ljubljani 1924. — Natisnila in založila «Učiteljska tiskarna». — Strani 137.

Človeku, temu najimenitnejšemu popotniku na našem planetu, so bile živali v vseh časih najbližje sosede. Enako usodo je delil z njimi, ko se je potikal po brlogih in močvirjih, še sam žival, zver. Z njimi in od njih živi še danes, ko jih je premagal in si jih podvrgel z razumom velikega gospodarja in oblastnika. V teh neštetih vekovih, ki so preobrazili ploščato lobanjo krapinskega in neandertalskega človeka v oblo zakladnico čudovite možganske skorje današnjega «Homo sapiens», pa so ostali vsi njegovi nekdanji sodrugi na skoro isti stopnji prvotnosti. Komaj da smo spravili nekatere izmed njih «dva ali tri iluzorne korake naprej», kakor je dejal Maeterlinck. Nekatera bitja se nas boje, večina nas ne pozna in nobeno nas ne ljubi. — Ali nismo te žalostne resnice v veliki meri sami krivi?

Odkar se nam je rodila prva jasna misel, skušamo izslediti tistega, ki nam jo je spočel. Iščemo ga že tisočletja med dvomom in prevaro, v temnih blodnjah po brezkrajnosti, napenjamo možganske celice v metafizične tajne in — izgubljamo tla pod sabo. Tisti pa, ki ga iščemo v daljnih skrivnostih, živi okoli nas in v nas samih, še večji in mogočnejši nego se mu klanjamo ob luči in kadilu svetišč, a vendar skromnejši in pohlevnejši od nas, ki se kitimo s «krono stvarstva». Resnično klaverno je vse to naše «bogoiskanje» in čas je, da se vrnemo vase in v svojo realno okolico. Zakaj Boga bomo našli, kadar bomo spoznali sami sebe in to, kar živi okrog nas. Kadar nas bodo ljubila vsa bitja, kadar nas bodo vsa poznala in se nas nobeno ne bo več balo...

Ob takih mislih sem odložil Fleretovo drobno knjigo «Slike iz živalstva». In sem bil vesel, da mi je prišla v roke. Avtor jo je namenil predvsem mladini, ki ji bo zares dobrodošla. Z užitkom pa jo bodo prelistali tudi odrasli, ki jih bo spominjala velikega mojstra Erjavca, za katerim nam je dal samo še Cankar par tako toplih slik iz živalstva («Sova», «Lisjak»...)

Že na prvih straneh sem dobil vtis, da sem nekaj podobnega čital že pred mnogimi leti, kot študent. Ali ni bil to Erjavec? Res se mi je ta misel ob koncu knjige potrdila. Avtor našteva tam vire, iz kojih je zajemal in pošteno imenuje Erjavca na prvem mestu. Flerè je nemara že ob prirejanju Erjavčevih spisov za mladinsko izdajo občutil, da naši mladini že dolgo primanjkuje nekaj takega, kar nam je podal v pričujoči zbirki: nekaj tipičnih obrazov iz živalskega sveta, v kratkih in vendar sočnih, toplih obrisih. Ne slika nam domačih živali, ki jih moremo sami opazovati dan za dnem, temveč nas popelje k «Četveronožcem v našem gozdu». Pripoveduje nam preko zanimive «Medvedje kronike» o «Krtu samotarju» (za moj okus najboljša posrečena slika!), «O četveronožcih, ki letajo», o «Čmrljih in čmrljekih» in še «Nekaj o golazni». Naposled pa nas provede «Po tujih krajih»: od kralja živali pod vročim afriškim solncem do pravljičnega življenja v indijski džungli, v mogočne pragozdove ob Amazonskem veletoku in k prečudnim životinjam Avstralije in njenega otočja.

S temi «Slikami» je zamašil Flerè veliko vrzel v naši mladinski literaturi. Jezik je prožen topel, brez našopirjenih fraz, mestoma poln lepih narodnih izrazov (posluške utepati, kolobitna pota, zbočki zreti, po oborah...) Razen par nerodnosti, kakor: «Delavci so na nožicah nosili domov cvetni prah, zunaj so ga jedli *sami in tvorili se je v njih iz njega* vosek»... (64) ali «Rad bi se dvignil, a tega ni mogel, ker mu je letalna koža odevala noge, *na tleh v njej skrčene*» (63), ali «Nič kot morje pod njimi (lastovicami), nič kot morje *nad(?)* njimi» (33) in nekaterih pravopisnih pogreškov, ki pa jih štejem bolj na rovaš «tiskarskega škrata», ne morem očitati večjih pomanjkljivosti.

«Učiteljska tiskarna», ki je delo založila, je dala lep, trpežen papir in okusno, dasi preprosto opremo. Škoda le, da «Slikam» ni privoščila slik, vsaj par dobrih, originalnih perorisb!

V. Mazi.

Iz skritih predalov

«Prevzetneži, napihnjenci trdijo, da so si vedno na jasnem o vsem, kar delajo. To so ljudje, ki jim je bahanje v družbi življenska potreba, ali pa taki, ki so preveč suhoparni in ki imajo premalo srca in premalo sočnega duha, da bi jim bilo življenje skrivnost, ki včasih omamlja kakor vino, včasih pa zopet udari iz zasede, rani, ko se najmanj nadejaš in te pusti v temi in bolečini, da se zbereš, si opomoreš in si za eno izkušnjo bogatejši, ne pa modrejši.

Biti si na jasnem o vsem, kar delaš — ah! to se pravi biti berač in še slabše od berača. To se pravi, da ne hrani tvoj spomin nobenega drobnega kesanja, ki se včasih prebudi v samoti in kljuje z ostrim kljunčkom v srce; to se pravi, da te nikdar ne sreča nenavaden spomin in se nikdar ne prebudi smehljaj obžalovanja, smehljaj nečemu, kar je davno bilo, prešlo, kar se ne vrne in kar ti je v nerazumljivem trenutku ušlo med prsti in pustilo v srcu le pusti srd nad samim seboj in pa otožno lep spomin. Neprijazni občutki, posebno ker človek tako zelo želi, da bi bil zmirom pameten in je užaljen ves njegov ponos, če mu slučaj izpodnese tla gospodarja situacije. Toda meni so všeč ti občutki in jih ljubim, čeprav sem jih okušal na račun lastne kože. Znamenje mladosti so znamenje živega srca.»

Pomolčal je, se ozrl po družbi, ki je poslušala s povešenimi očmi, kakor bi milostno dopuščala njegov nazor, potem se je pa nasmehnil:

«Čujte, kaj se mi je na primer enkrat prigodilo. Povem samo v ilustracijo. In zato, ker se večkrat spominjam na to zadevico. Slučaj, ko mi je izpodneslo tla — ne trdim, edini — pač pa tipičen. Še danes se moram smehljati. Prigodbica z neko gospo.

Živel sem v večjem mestu in glede takozvanega ženskega spola nisem bil več mlečnih zob. Ne da bi se razumel na ženske — ta fraza v moških ustih mi je vedno odveč. Mož, ki jo izgovori s prepričanjem, se mi zdi kakor drevo, ki so mu otresli sad. In puncto žena je že izpolnil svojo pot in postal star ali pa preračunan uživač. Pomnožitev, ofinjenje in spopolnitev njegovega čustvenega sveta je nemogoča. Okostenel je v enostranskem gledanju na svet — žena je postala zanj le reven, ne posebno nijansiran predmet. Torej — jaz ne trdim, da sem se razumel na ženske — pač pa sem že marsikaj doživel, kar končno vendarle malo uravnovesi vse burne, tja v en dan kipeče, mlade strasti. Uravnovesi in oplemeniti. — No, pa sem zahajal takrat vsak teden enkrat v večjo družbo. Čaj, pogovori o vsemogočem, vino in tako dalje.

Nekoč je prišla tja tudi mlada gospa, ki je do takrat še nisem opazil. Manjše postave, zagorele, kakor žamet mehke polti, ki je bila v luči lestencev kakor z roso oblita. Ustnice rdeče in polne z malce žalostnim nasmeškom. Oči kakor brezdno in čudno. čudno sladke. Ko sva se spogledala, sem bil ves v zadregi. In skrivaj sem potem ogledoval njene lepe roke in njen precej polni stas. Skratka — ptič se je vjel — brez slabih misli in plitke grešnosti. Rad bi se ji približal bolj na samem, pa ni bilo prilike. Odšla je kmalu s svojim možem.

Odsihdob sem jo videl še parkrat in brez vsake domišljije sem opazil, da so me vsakokrat, kadar je prišla med nas, poiskale njene oči. Tudi govorila sva, kar tako mimogrede. O čem? No, o njej! Dolgočasen, surov mož, v samoti preživljani dnevi, spomini na mladost, ki ji je tekla v tihem, domačem kraju in podobno. Pogreznjena v nekako tiho romantiko! Toda imela je toliko inteligence, da si tega ni prikrivala in je s precej treznimi očmi presojala sebe in svojo okolico. Igrala ni od življenja užaljene žene — krivca za svoj položaj je našla v sebi in se opravičevala le z opazko, da sedemnajstletno dekle težko presodi, kakšnega moža si je izbralo. Obenem ji spoznanje in praksa zakonskega stanu ni ubila plemenitosti srca. V bistvu ni zanjo eksistiralo nič vsakdanjega, in če je to vsakdanjost sama čutila kot jarem, so bili tega krivi resnični, živeči ljudje, ne pa stvar sama. Kakor torej vidite, je bila ženska, ki bi ne posegla po izpremembi zaradi izpremembe same ali zaradi dolgočasja. Hranila je v sebi še prevelike in prebogate sposobnosti ljubezni.

Srečala sva se še sem in tja v isti družbi, toda govorila nisva menda nič več. Tem zgovornejši so bili najini pogledi.

Tako se je približal čas mojega odhoda. Šel sem zadnjikrat tja, da se poslovim. Drugi dan sem se moral odpeljati. Tudi moja znanka je bila navzoča — tokrat brez moža. Prijazen slučaj — ki mi je doslej še vedno sovražno zabranil kaj podobnega — mi je naklonil, da sem po končani zabavi spremljal njo in njeno prijateljico. Peljali smo se s tramvajem. Omenil sem svoj odhod.

«Kaj?» se je začudila.

Prijateljica je pogledala oba — bila je tiste vrste žena, ki ji usoda odmerja kaj skromne aventurice, zato pa tem raje brklja po tujih zadevah in ima svoje posebno veselje z zaljubljenci, ki se dogovarjajo pod njenim nadzorstvom. Meni je bilo neprijetno, pa sem vendarle ugriznil v kislo jabolko.

«Žal mi je le, da mi ni bilo mogoče, da bi se z vami bližje seznanil!» sem dejal kar tako mimogrede.

«Zakaj ste pa tako plahi,» me je ugriznila njena prijateljica od strani, dočim je ona molčala. Le komaj vidna rdečica ji je podilila nežno polt. In njen pogled — tistega pogleda ne pozabim. Kadar se poslavljajo, gledajo žene tako, ali kadar si niso v čem na jasnem, ali bi verjele ali ne, pa bi v srcu rade verjele.

Na prihodnji postaji je prijateljica izstopila, nama pa je pošla nit pogovora. Ona je mimogrede omenila, da pri mostu prestopi, dočim sem bil jaz že davno mimo svoje postaje. Pa saj to je postransko. Glavno je, da je meni z vso silo utripalo srce in da se je med nama sprostrl oni čudni, edinstveni molk, ki s skrivnostno toplino zbližuje srca, sovraži vsako glasno besedo in prede najtanjše in najfinejše vezi med dvema bitji. V nepreračunljivem hipu pozabe in brezčasja, ko je vseeno, ali mu sledi še celo življenje ali pa smrt. Oziroma, če hočete, za drugi dan določena ločitev.

Pri mostu sva izstopila. Ona je čakala na drugi voz, jaz sem čakal z njo. Pred nama je temnel park, nad mestom se je vozil mesec in srebril reko. Stala sva pri ograji, drug poleg drugega in se nisva pogledala. Jaz sem v tistem hipu vedel vse: da je njen mož nocoj na plesu in torej ni vezana, sploh pa, da živi z možem ločeno življenje in lahko hodi po potih, ki jih sama voli. Vse to sem vedel. Toda srce mi ni utripalo zaradi teh malenkosti. Prevzela me je le njena bližina, vlažni soj njenih dobrih, resnih oči, bližina bitja, ki sem ga cenil zaradi njenega tihega sveta, in ki sem ga obenem poželel z radostjo, ki te prevzame, če najdeš spomladi pod snegom prvo spomladansko cvetlico. Videl sem, kako je drhtela njena roka. Potem je nekaj pričela o mojem odhodu in se sredi stavka prekinila.

Stal sem poleg nje in bilo mi je tako čudno, kakor bi se razmaknila tla pod menoj. Ti kratki trenutki so legli name kakor mora, v srce me je grizla nerazumljiva bolečina. Najrajši bi zbežal. Zakaj? bodo vpraševali trezni ljudje,

Gospodarstvo

Zaključek Zagrebškega zbora

Zagreb, 6. maja.

Sinoči ob 18. uri je bil zaključen III. Zagrebački zbor. Uspeh nedvomno ni takšen, kakršen bi bil, da se ne bi sploh v vsem našem gospodarskem življenju tako ovirajoče občutila denarna kriza, vendar se lahko reče, da je veliki sejem spričo današnjih okoliščin uspel povoljno, dokaj povoljnejše, nego so prerokovali pesimisti.

Vsaj, kar se obiska tiče, je bilo na tem velikem sejmu opažati napredek napram prvima dvema prireditvama. Računa se, da je tekom trajanja sejma posetilo razstavni prostor okrog četrt milijona oseb. Posetniki so bili večinoma domačini iz vseh pokrajin naše države. Iz Ljubljane same jih je bilo blizu tisoč. Med inozemskimi posetniki je bilo največ Avstrijcev, Čehoslovakov in Nemcev, a manj Italijanov in Madžarov.

Od razstavljalcev so bili mnogi s posli dokaj zadovoljni, seveda tudi ne manjka bridkih pritožb. Kupčije so se sklepale večinoma za manjše količine, ker je velike kupčije omejevala denarna kriza. Z najboljšimi kupčijami se med drugimi hvali zlasti tekstilna stroka. O uspehu sejma bo izdal Zagrebački zbor poročilo, čim zbere podatke, vendar se iz tega poročila ne bo moglo videti pravo stanje poslov, ker mnogi razstavljalci, kakor je običajno tudi na drugih velikih sejmih, prikrivajo svoje kupčijske zaključke.

Moškat in muškatelec

Kot vina, ki se morajo pri odmeri trošarine ne glede na vsebino alkohola ali sladkorja že zbog njih imena smatrati za fina vina, so v točki 2. čl. 108. trošarinskega pravilnika našteta tale vina: šampanjec, malaga, pelinkovec, sherry, ciprčan, kseres, malvazija, moškat, kapsko, portsko, madejra in marsala. Vsako vino, ki se prodaja na pr. pod imenom «marsala», se mora torej smatrati za fino vino in nanj se pobere po 8 dinarjev trošarine za vsak liter, četudi bi proizvajalec hotel dokazati, da to vino ni nobeno marsala-vino, temveč da ga je on le kot tako označil. Za določitev trošarine zadostuje že ime «marsala».

Ali se mora potemtakem smatrati za fino vino tudi naš moškat in ali je treba nanj plačati za liter po 8 dinarjev trošarine?

Na to vprašanje odgovarja g. višji finančni svetnik M. Kostanjevec v svoji ravnokar izišli knjigi «Državne trošarine» tako-le:

«Po zgorajšnji razpredelbi bi morali na to vprašanje odgovoriti z «da», ker je moškat naštet imenoma. Zdi se nam pa, da ga ravno naštevanje med drugimi inozemskimi vini kot «domačina» izključuje. Ako ga pa kdo prideluje tako čistega, da ga opravičeno pod tem imenom prodaja in ga torej sam kvalificira za enakovrednega z inozemskimi, v zgorajšnji razpredelbi imenovanimi vini, potem bi se morala pač zahtevati od njega trošarina za fina vina.»

Trditev, da naštevanje moškata (muškata) med inozemskimi vini nekako izključuje to vino kot domačina, se nam sicer ne zdi povsem točna, ker je med temi naštet tudi pelinkovec, kateremu pač nikdo ne bo oporekal domačinstva. Vkljub temu pa ne dvomimo, da zakonodajalec ni mislil pod izrazom «moškat» zadeti naše domače naravno vino, ki ga dobimo iz muškatelove trte, temveč na umeten način pripravljeno moškatno vino.

Ako si ogledamo vina, ki jih našteva trošarinski pravilnik imenoma kot fina vina, ne najdemo med njimi niti enega, ki bi ne bilo na eden ali drug način umetno pripravljeno, torej niti enega vina, ki bi imelo le količkaj sličnosti z našim domačim naravnim muškatelcom. Nekatera izmed naštetih vin se pridelujejo iz osušenega grozdja, druga dobijo svoje izrazite lastnosti šele po dolgoletnem ležanju, tretja se izdelajo s pridejanjem raznih ingredienc. Vsega tega pri našem naravnem muškatelcu ne najdete.

Nekaj drugega je z moškatom, ki ga pridelujejo v Italiji. To vino se izdela sicer iz muškatelovega grozdja a ne tako kakor pri nas, temveč tako, da se iztisne šele osušeno grozdje, radi česar ima to vino 16 do 18 odstotkov alkohola. Da se plača na tako vino trošarina za fino vino, je nekaj naravnega.

Poznamo pa še eno vrsto moškata. To je naravno vino, v katerem je namočen moškatov cvet (muškaplet ali Muskatblüte). To vino se je izdelovalo svoječasno v Dalmaciji na ta način, da se je težjim vinom pridejal sladkor in da se je v njih močil moškatov cvet. Te vrste moškatovo vino je znano celo ponekod v Sloveniji. Danes se moškatovo vino ne izdeluje pri nas menda nikjer več, ker je pridevanje sladkorja vinu po vinskem zakonu vezano na oblastveno dovoljenje, odnosno ponekod (na pr. v Vojvodini) sploh prepovedano. Ako pa bi se tako vino vendarle idelovalo, bi se morala plačati nanj trošarina za fina vina po določilih, ki veljajo za izdelanje pelinkovca, t. j. čim bi se prirodno vino brez nadzorstva od strani finančnih organov začinilo ali osladilo v toliko, da bi imelo, bodisi 5 ali več odstotkov sladkorja, bodisi 15 ali več odstotkov alkohola.

Ali je pa tudi naš muškatelec morda moškat, ker mu ponekod tako pravijo?

Na to vprašanje nam je odgovoril ugleden veletržec z vinom, ki razmere iz lastne izkušnje prav dobro pozna, tako-le:

«Italijani imenujejo vino iz navadnega muškatelovega grozdja «moscattello», vino iz osušenega moškatelovega grozdja pa imenujejo «moscatto». Oni torej strogo razlikujejo med moškatom in muškatelcem».

Ker muškatelec ni naveden med onimi vini, ki se morajo že zaradi njih imena smatrati za fina vina, med tem, ko je tam naveden moškat, smatramo, da je za naše vinogradnike in gostilničarje edino umestno, da se tudi oni poprimejo tega razlikovanja in imenujejo: prirodno vino «muškatelec», vino iz osušenega grozdja «moškat», vino, v katerem je namočen muškatov cvet, pa «muškatovo vino».

S tem razlikovanjem se izognejo vsem neprilikam glede trošarine za fina vina za naše prirodno muškatelovo vino. Ako pa bi se kdo kapriciral na to, da se njegovo prirodno vino ne imenuje muškatelec temveč moškat — ali je to ime opravičeno ali ne, pri odmeri trošarine ne pride v poštev — naj nosi tudi posledice, t. j. plača za liter svojega «moškata» mesto po 35 para kar po 8 dinarjev trošarine.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (6. t. m.) radi praznika Gjurgjevdana ni poslovala.

Dunajski živinski sejem (5. t. m.) Dogon 3784 glav, od tega iz Jugoslavije 305. Promet je bil miren. Srednje in slabše kakovosti so se pocenile napram prejšnjemu pondeljku za 1000 aK, biki celo za 1000 do 1500 aK pri kilogramu. Cene za kg žive teže v tisočih aK: voli 11.5 do 17, krave 11 do 15, biki 12 do 14.5, bivoli 11.5 do 13, slaba živina 8 do 11.

= **Stanje Narodne banke dne 30. aprila.** Od zadnjega izkaza se je kovinska podloga povečala za 4.2 milijona na 442.1 milijona Din v zlatu. Eskont in lombard sta bila zmanjšana dalje za 31.3 milijona na 1376 milijonov Din. Bankine obveznosti in žiro pa so porasli za 131 milijonov na 526.9 milijona Din. Ultimo meseca je povzročil **porast obtoka bankovcev** za 30 milijonov na 5579.6 milijona dinarjev.

= **Hercegovci izvažajo vino.** Iz Mostara javljajo, da je v zadnjem času uspelo tamošnjim vinskim trgovcem izvoziti znatno količino hercegovskih vin v Češkoslovaško po nastopnih cenah: belo, 13 do 13-odstotno 7.5 do 8 Din, črno iste jakosti 7 do 8 Din.

= **Jugoslovanska trgovina s Solunom.** Po podatkih upravnika Jugoslovanske trgovinske zbornice v Solunu trgovina naše države s Solunom ne dosega niti številk predvojne srbske trgovine. Tako je l. 1910. prispelo iz Srbije v Solun 8179 vagonov raznega blaga in 2657 vagonov žive živine, dočim sedaj po vojni ne pride iz naše države v Solun niti 6000 vagonov skupno na leto. L. 1910. so od blaga, ki je prišlo iz Srbije v Solun, bile reekspedirane štiri petine preko morja na druga tržišča, dočim po vojni absorbira Solun dve tretjini blaga, ki pride v Solun iz Jugoslavije. V l. 1910. je solunsko tržišče potrošilo 2270 vagonov blaga srbskega izvora. Tekom povojnih let to tržišče troši do 8000 vagonov blaga iz Jugoslavije. To pomeni, da jugoslovanska trgovina s Solunom vendarle ni izgubila od svoje važnosti, le tranzit preko Soluna je majhen. Vzrok temu je v povojnih okolnostih, zaradi katerih Jugoslavija še nima zadostnih zalog za izvoz a tudi cene v Jugoslaviji so često nad svetovno pariteto. Velike težave so tudi v političnih, ekonomskih in transportnih prilikah, ki otežujejo razpečavanje našega blaga na tržiščih Carigrada, Smirne, Aleksandrije, Malte in drugih tamošnjih tržiščih.

= **Čekovna služba v Črni gori.** S 1. majem se je pričela poštno - čekovna služba v 26 raznih večjih krajih Črne gore. Kontrolo nad to službo vrši cetinjska poštna direkcija.

= **M. Humek, Domači vrt,** praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. 195 strani, 69 podob in 2 barvni prilogi. Cena broš. 48 Din, vez. 60 Din. Tudi ta knjiga, ki smo jo dobili za letošnje piruhe, je vesel dogodek za slovensko vrtnarstvo. O nujnosti in potrebnosti te knjige ni treba na dolgo govoriti; saj je namenjena kot praktičen priročnik in mentor vsem našim ljubiteljem vrtnarstva, a predvsem tudi gospodinjskim in kmetijskim šolam in učiteljskemu naraščaju. Knjiga je torej praktično značaja, je zelo posrečeno prirejena ter je zbrano v njej poleg temeljnih pojmov o življenju rastlin vse najpotrebnejše znanje iz splošnega in specielnega vrtnarstva, kolikor prihaja v poštev pri oskrbi domačih vrtov. Oddelek «Posebno vrtnarstvo» obsega celokupno zelenjadarstvo s tabelaričnim pogledom najvažnejših podatkov o setvi in gojitvi zelenjadi, potem sadno drevje na domačem vrtu in okrasne rastline; dalje je pridejano poglavje o sobnih rastlinah in na koncu knjige še koledar vrtnarskih opravil. Tekst pojasnjuje 69 sečjidel prav hvaležnih slik in 2 barvni prilogi. Slovenske strokovne knjige pisati, ni baš mikavno delo in tembolj smo lahko hvaležni g. Humeku, ki nam je s svojim «domačim vrtom» pripravil zopet odlično zakladnico za napredek vrtnarstva in prosveto našega ljudstva. Koprivnikovega «Domačega vrtnarja», ki ga je izdala Mohorjeva družba, je pred leti zmanjkalo na književnem trgu; toliko uspešnejša mora torej biti naloga, ki naj jo izvrši Humekov «Domači vrt». Prepričan sem, da bodo najširši sloji slovenskega naroda z veseljem segli po tej knjigi, treba je le, da s primerno propagando opozorimo naše ljudi, ki mnogokrat po nepotrebnem iščejo nadomestka v nemških knjigah, da imamo enakovredno in tudi cenejše blago v domačem slovstvu; naše sadjarske in vrtnarske podružnice lahko v tem oziru store marsikaj dobrega in koristnega! **Inž. Jeglič.**

= **Dobave in prodaje.** Pri odelenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 26. maja ofertalna licitacija glede dobave 9 mercedes - motorjev (natančneje v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani); direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na 26. maja za dobavo 108 komadov kolesnih obročev (natančneje pri ekonomskem odelenju direkcije drž. žel. v Ljubljani) in ima na prodaj 1099 ročnih karbidnih svetilik, ki so še nerabljene in v dobrem stanju (natančneje se poizve pri ekonomskem odelenju v poslopju bivšega inspektorata drž. žel. in v skladišču drž. žel. Maribor; ponudbo je predložiti najkasneje do 25. maja ekonomskemu odelenju v zaprti kuverti z označbo: Ponudba k št. 893—III/24).

= **Za novo valuto v Madžarski.** Iz Budimpešte poročajo, da se nekateri madžarski finančniki in bivši finančni minister zavzemajo za uvedbo franka v Madžarski.

= **Gradnja liške železnice** napreduje normalno. Delavcev je zaposlenih skupno okrog 4000. Ako bo gradnja napredovala v tem tempu, bo železnica lahko dograjena že to leto.

= **Zagrebačka banka** je na svoji izredni glavni skupščini 3. maja sklenila likvidacijo.

= **Težkoče Deutsche Bodenbank.** Z Dunaja poročajo, da je Deutsche Bodenbank prišla v plačilne težkoče. Zavod se skuša sanirati in je baje neka graška skupina prevzela večino delnic.

= **Posledice dunajskega borznega poloma.** Z Dunaja poročajo, da so Kreditni zavod, banka Union, Wiener Bankverein, Bodenbank in Eskomptna družba kupili vse delnice Splošne depozitne banke, ki obstoji torej še samo po imenu. Razlog tej transakciji so kontreminske izgube banke na franku.

Sokol

Mladinski popoldan Sokola I. se vrši v nedeljo popoldne 11. t. m. ob pol 3. v Unionu. Pomlad, mladost, cvetje in naše narodne nade — to bodi praznik sokolske mladine in Sokolstva, ki mu je poverjena vzgoja v nravnosti in telesnem zdravju. Starši in prijatelji mladine pridružite se temu slavju, posetite naš mladinski popoldan.

Občni zbor Sokola na Vrhniki. V soboto, dne 10. maja ob 7. zvečer se vrši izredni občni zbor Sokola v društveni dvorani.

V Gorenjski Sokolski Župi otvori 18. maja sezono letošnjih javnih nastopov Sokolsko društvo Gorenja vas — Poljane. Prireditev se vrši samo popoldne, kar je za vse udeležnike jako ugodno, ker se jim nudi prilika, da lahko dopoldne obiščejo grobnico dr. I. Tavčarja na Visokem, ki je četrt ure oddaljena od **telovadišča v Poljanah. Turisti, ki** odpotujejo iz Ljubljane s popoldanskim vlakom na Blegaš, dobe prenočišče na Javorjah (pod Blegašem). Do nastopa prav komodno dospo v Poljane. Dne 11. maja, istotako popoldne, pešizlet Sokola iz Žirov, Gorenje vasi in Poljan na Hotavlje k br. Brejcu. Zdravo!

Sport

Naša olimpijska reprezentanca

Savezni kapetan je predal našemu olimpijskemu odboru seznam nogometnih igralcev, ki bodo zastopali našo državo na Olimpijadi v Parizu. Prijavljenih je v celem 22 igralcev: 8 od Haška, 5 od Gradjanskega, 5 od Concordije, 2 od Jugoslavije, 1 od Hajduka in 1 od Bačke. Med igralci jih je torej 18 iz Zagreba, 2 iz Beograda, 1 iz Splita in 1 iz Subotice. Nominirani so sledeči nogometaši: Friedrich, Dasović, Vrbančič, Cindrić, Marjanović, Plazzeriano, Vinek in Zinaja vsi od Haška; Vrdjuka, Rupec, Perška, Babić in Pavlecković od Gradjanskega; Dubravčić, Percl, Pažur, Paškvan in Bocak od Concordije; Petković in Jovanović od beograjske Jugoslavije, Rodin, Hajduk, Split in Kujundžić Bačka, Subotica.

Iz tega seznama je torej razvidno, da se gospodje v Zagrebu niso na Ljubljano prav nič ozirali, čeprav lahko trdimo, da imamo tudi mi zlasti dobre krilce.

Iz LNP. Današnja seja poslovnega odbora LNP se radi pomanjkanja gradiva ne vrši.

Še nekaj nogometnih tekem zadnjih dni. — *Ljubljana:* Nedeljska prvenstvena tekma med Slovanom in Slavijo je prinesla zmago Slovanu s 5 : 1. V predigri je rezerva Laska premagala rezervo Slovana s 5 : 0. *Beograd:* (Prvenstvene) BSK. : Vardar 0 : 3. BSK. nar. : Vardar nar. 3 : 2. Jadran : Šumadija 3 : 1. Z ozirom na to zmago preide Jadran v I. A razred. Karadjordje : Olimpija 2 : 1. *Novi Sad:* NTK : Amateji (Sombor) 1 : 1. Vojvodina : NAK 9 : 0. *Subotica:* Ostmark (Dunaj) : ŽAK (Sombor) 3 : 1 (2 : 0). V nedeljo pa je Ostmark doživela svoj edini poraz na svoji sedanji turneji v Jugoslaviji. Porazila ga je subotiška Bačka s 4 : 2 (2 : 1). Ostmark je nastopila brez Hofbauerja. *Bologna:* Italijansko olimpijsko moštvo : Makabi (Brno) 1 : 1. Prihodnjo nedeljo igrajo dunajski Amateurji v Turinu proti italijanskemu olimpijskemu moštvu. *Praga:* Židenice (Brno) : Viktorija-Žižkov 4 : 3 (1 : 3). Nuselsky : ČAFK 0 : 0

Štev. 2988/19—150

Razglas

Na podlagi rešenja gospoda ministra pravde z dne 4. aprila 1924 S. br. 2082 in z dne 21. aprila 1924 S. br. 3479 se bo prodala potom ustne javne dražbe celokupna premična in nepremična imovina nemškega državljana **Otona Steinbeis-a, veleposestnika v Vitanju pri Celju.**

Dražba se bo vršila dne 14. junija 1924 v pisarni uprave Steinbeisove imovine v Vitanju pri Celju in se bo pričela ob 11. uri, končala pa ob 18. uri.

Imovina se bo prodala po sledečih gospodarskih enotah.

A.

1. Zemljišča v kat. občini Brezen:
   a) od vl. štev. 57 parcele 105, 849, 850, 87, 92, 858, 859, 860, 861, 862 in 863;
   b) od vl. štev. 56 parcela 827/2 in od vl. štev. 21 del parcele 827/1 t. j. oni del te parcele, ki je potreben za varstvo in vzdrževanje dovodne struge ter leži med parcelo 827/2 in privatnim zemljiščem.
2. Na zemljiščih pod 1. stoječa električna centrala z vodnimi napravami in daljnovodom od centrale do kopališča v Dobrni ter z vsem zraven spadajočim inventarjem, dalje delavska hiša, kantina in gospodarsko poslopje, ki stoje na teh zemljiščih.

B.

1. Zemljišča:
   a) od vl. štev. 57 kat. občina Brezen parcele: 90, 91, 851 — 857 in 106;
   b) vl. štev. 35, 40, 51 kat. občine Stenice;
   c) vl. štev. 99 kat. obč. Verpete;
   d) vl. štev. 166 in 175 kat. obč. Vitanje;
2. na teh zemljiščih stoječa žaga na električni pogon in vse ostale stavbe z vsem inventarjem in ostalo premično imovino, ki se nahaja na dan dražbe na teh zemljiščih in je last Otona Steinbeisa. Izvzete so premičnine, ki so posebej navedene pod E in F.

C.

Posestvo **«Arce»** in gozd **«Pogora»** in sicer:

1. zemljišče vl. štev. 21 kat. obč. Brezen razen malega dela parcele 827/1, ki se proda skupaj z enoto pod A.;
2. gozdna parcela 752 od vl. štev. 95 kat. obč. Brezen;
3. vse stavbe na teh zemljiščih.

D.

Gozd **«Javor»**, ki obsega:

1. vl. štev. 56 kat. obč. Brezen razen parcele 827/2, ki se proda skupaj z enoto pod A.;
2. vl. štev. 114 kat. obč. Sp. Dolič;
3. parcela štev. 695 od vlož. štev. 95 kat. obč. Brezen.

E.

Demontirana žična vspenjača z zraven spadajočim materijalom razen elektromotorja za 25 HP, ki se nahaja v baraki poleg elektrarne.

F.

Elektromotor, naveden pod E.

Pogoji licitacije:

1. Pravico licitacije imajo le naši državljani, ki po zmisiu člena 40. «Uredbe o imovini neprijateljskih podanikov» niso izključeni od licitacije. Zato je vsak licitant dolžan pred pričetkom javne dražbe doprinesti dokaz o sposobnosti, da more licitirati.
2. Glede nepremičnin, ki se bodo prodale na javni dražbi, je merodajno stanje v zemljiški knjigi na dan dražbe.
3. Imovine, navedene pod A, B, C, D, E in F se prodajo ločeno vsaka zase.
4. izklicna cena znaša za imovino pod:
   A. Din 375.000·—
   B. „ 789.000·—
   C. „ 65.000·—
   D. „ 125.000·—
   E. „ 60.000·—
   F. „ 15.000·—
5. Kupec gospodarske enote pod A. mora prevzeti vse obveznosti pogodbe z dne 1. julija 1915, ki jo je sklenil Oton Steinbeis z bivšim deželnim odborom štajerskim, glede oddaje električne sile zdravilišču v Dobrni.
6. Vsak licitant mora pred licitacijo pri finančni deželni blagajni v Ljubljani ali pa pri davčnem uradu v Celju položiti varščino v znesku 10 odst. posamezne izklicne cene v gotovini ali državnih vrednostnih papirjih ter pred pričetkom licitacije voditelju licitacije predložiti izvirno pobotnico o položeni varščini.
7. Prodaja je za izdražitelja obvezna takoj, za državo pa šele, ko jo bo odobril gospod minister pravde. Glede nepremičnin je treba tudi odobrenja gospoda ministra za agrarno reformo.
8. Izlicitirana imovina se izroči kupcu, čim bo prodaja odobrena v zmislu točke 7.) in ko kupec položi izlicitirano ceno v roku, ki ga določi gospod minister pravde.
9. O vseh spornih vprašanjih, ki bi po izvršeni licitaciji eventualno nastala vsled te licitacije, bodisi glede objektov prodane imovine, bodisi v kakršnemkoli drugem pogledu, razsodi končnoveljavno gospod minister pravde in je vsaka pravdna pot izključena.

Pojasnila v zadevi daje sekcija za sekvestre v Ljubljani in državni komisar Alojzij Rihteršič v Celju, Krsnikova ulica 4, v čegar navzočnosti se predmetne imovine lahko ogledajo.

V Ljubljani, dne 5. maja 1924.

Ministrstvo pravde, sekcija za sekvestre v Ljubljani.

Šef sekcije
Zamida.

2172-a

---

pa jim žal ne morem povedati, kakor tudi samemu sebi nisem mogel, ko sem se streznil. Zakaj?!

Toliko vem, da me je vprašala, če sem govoril prej v tramvaju od srca. In da ji je žal, da odhajam in da ji je žalostno v duši, kadar razmišlja doma o celem tem svojem življenju. Potem se je okrenila k meni. Na bližnjem oglu se je zasvetila luč bližajoče se električne železnice.

«Vaš voz se bliža!» sem dejal in ji dal roko. Ni se ganila. Tramvaj se je ustavil na postaji.

«Vaš voz!» in peljal sem jo k tiru. Čutil sem, da je šla zato, ker sem jo vodil. In glejte — napol sem ji še pomagal v voz, v zadnjem hipu, ko se je že zganil, naenkrat poln brige, da bi se zamudila. Ostala je zunaj na plošči, jaz zdolaj na tlaku. Takrat je padlo nenadoma od mene, kakor čar, — glavo je preletel jasen blisk — prepozno. Mahala mi je z robcem v slovo — v slovo! To se pravi, da je ne srečam nikdar več!

Stal sem dolgo na istem mestu. Kot trezen mož sem si izmišljal zase primerna «imena». V globinah srca je nekaj vzdihovalo . . . Ko sem šel počasi domov, me je pa obšla žalost. Bilo mi je žal vsega, žal predvsem tiste najslajše in najlepše minute, ko zaradi svoje gorečnosti plaho moško hrepenenje prvič najde topel in vdan odmev pri dragem bitju — pa bodisi, da izgori ta skrivnost v poljubu, v objemu ali pa je v bežnem, dobrikajočem se srečanju rok. — Z —

Dr. Ljudevit Pivko:

Šifrirana pisma

(D. R. U. P.)

13

Ukaza št. 52 (z dne 21. junija 1918) in št 53 (z dne 22. junija 1918), ki ju je izdal general Semeria, komandant mesta, se tičeta discipline v mestu Veroni.

Vrhovna komanda opozarja (v št. 10.785/A dne 8. avgusta 1918), da pripravlja avstrijsko - nemška propaganda infiltracijo vohunov in izdajalcev v vrstah Čehoslovakov na italijanski fronti, ki bodo izkušali priti v Italijo bodisi preko Švice ali pa naravnost preko fronte kot dezerterji, ki bodo želeli vstopiti v legijo.[*]) — Prim. št. 2456 Inf. z 14. avgusta 1918. Komanda VI. armade.

---

*) Comando Supremo dell' Esercito. — Serv. Inf. No. 10.785/A di prot. 8 Agosto 1918. Oggetto: Infiltrazione di falsi elementi czecoslovacchi. —

Da notizie concordanti ed autorevoli provenienti da varie fonti, viene confermato che il servizio segreto di propaganda austro-tedesco prepara su larga scala infiltrazione di spie e di traditori nelle file Czeco-Slovacche alla nostra fronte.

Il metodo adottato sarebbe di far passare dagli Czeco-Slovacchi a ciò destinati attraverso la Svizzera per agire all' interno; ma non si esclude che anche simili elementi possano presentarsi al nostro fronte come dissertori e chiedere poi l' arruolamento.

Si comunica quanto sopra per tutte le opportune cautele.

D' ordine il Capo del serv. Inf.

X.

Dne 15. avgusta 1918 zarana sem prejel v Longi telefonski poziv, da me rabijo popoldne pri poveljstvu I. armade. Instiktivno sem slutil, da me kličejo zaradi «drupa». V žep sem si vtaknil svoj dnevnik in nekaj papirjev, ki so se tikali propagande. Želel sem zvedeti vzrok in tudi natančnejšo označitev poveljstva in kraja, zato sem oddrdral na trokolki v Breganze. Prijatelji Bramo, Boschi, Morassi, Scotoni in dr. pri VI. armadi niso vedeli ničesar.

Okoli 10. ure se je pojavil major Finzi, ki mi je izročil najprej vabilo na obed v Vicenzi: polkovnik Arrivabene, komandant florentinskega konjeniškega polka (fancieri Firenze) je vabil, naj obiščem ob prvi možnosti njegov polk, ki je sedaj v Vicenzi.

«Danes?» sem vprašal Finzija.

«Najbolje danes, ko potujete v S. Martino.»

«S. Martino Buonalbergo?»

«Saj ste prejeli depešo!»

«Prejel sem depešo, toda kraja mi ne imenuje.»

«Kapitane! Popoldne lahko prisedete na moj avtomobil. Pojdite h konjenikom, ob treh popoldne pa najdete na ulici Cesare Battisti moj avtomobil.»

«Vi, gospod major, se tudi peljete v S. Martino?»

«Da.»

«Čemu nas zovejo?»

«Videli bomo.»

Oči so se mu svetile. —

Ob 2. popoldne sem še sedel po kosilu med rumenimi konjeniki v oficirski menzi v Vicenzi, ko je vstopil major Finzi. Prišel je pome. Šalil se je, da je jugoslovanski kapitan v družbi pozabljiv in bi utegnil ostati v Vicenzi med prijatelji, kjer se, kakor se zdi, ne čuti slabo. — Ob treh sva se odpeljala. Medpotoma sem iznova poizkušal izvedeti, kaj bo predmet današnjega posvetovanja, toda Finzi, ki je bil gotovo o vsem poučen, se ni hotel spustiti v razgovor.

S. Martino Buonalbergo je majhno mestece 6 km pred Verono.

Finzijev avtomobil je zavil na levo v stransko ulico in odtod na dvorišče stare enonadstropne hiše. Na dvorišču je stalo že šest avtomobilov. Ogledal sem si čebelnjak na vrtu in se jel razgovarjati s šoferji. Italijanski šoferji vse vedo. Ta je pripeljal majorja Giovannellija, oni polkovnika Bertija.

«Kdaj se vračate?» sem poizvedoval.

«Ne vemo. Ako bo sodišče danes dovršilo posle, odidemo nocoj.»

O sodišču je govoril. Nisem jim smel pokazati, da so me njihovi odgovori zanimali, zato sem ravnodušno dostavil:

«Jaz sem tudi prišel k sodišču.»

«Videli smo. Z gospodom majorjem Finzijem.»

«Da, z njim.» Finzija so poznali seveda vsi šoferji.

«Kaj so zagrešili vaši rojaki?» je vprašal drugi šofer, meneč, da sem Čehoslovak.

«Ni mi znano. Pozneje vam pa povem, ako bo prilika.»

«Nekaj mož je baje dezertiralo v Avstrijo,» je pojasnil tretji.

«E, kaj bo Čehoslovak dezertiral! Saj ga obesijo v Avstriji!» se je protivil šofer polkovnika Bertija. Hotel je, naj mu pritrdim.

«Tako je. Čehoslovak bi dezertiral k dekletu v Verono, ako ga ima, v Avstrijo pa ne.»

«Tako je mogoče.» Šoferjem se je razjasnilo, da imamo opraviti samo z disciplinarnimi prestopki. —

Slutil sem, da bo razprava o Čehoslovakih in o drupu.

Po lesenih starih stopnicah sem prišel v teman hodnik in slišal za steno mnogo glasov. Vstopil sem.

Bilo je zbranih 12—15 oficirjev, kapitanov, majorjev, polkovnikov. Predstavil sem se novim, kojih nisem poznal. Znance sem opazil med njimi, poleg Finzija še kapitana Mazzurano, kapitana Maina in majorja Giovannellija. Polkovnik Berti me je meril z očmi nekam neprijazno. Mazzurana me je potegnil k oknu in vpraševal, kako se nam godi. Rad bi me baje informiral, kako se je vedel eden mojih oficirjev, mladi podporočnik Zvonarević, napram italijanskemu štabnemu oficirju. Samozavestni so baje moji mladi oficirji skoro bi rekel arogantni, toda — ta lastnost ni najslabša. Zvonarevića bomo menda morali kaznovati . . .

«Ali ste me klicali zaradi Zvonarevića?»

«Ne, ne! — Glejte, pričenjamo.»

Gospoda je posedla okrog dolge mize. Meni so odkazali mesto približno na sredi nasproti polkovniku Bertiju.

Kapitan Maino je položil pred polkovnika debel svežen aktov.

«Drup» sem čital na ovoju. «D. R. U. P.»

Polkovnik Berti je otvoril «zborovanje» in prosil Maina, naj poskrbi, da se razprava fiksira v podrobnem zapisniku.

Predstavil je mene in nekako opravičil mojo prisotnost, češ, da bi kot Slovan utegnil v naši kočljivi stvari podati kako koristno pojasnilo. General je baje izrazil željo, naj pritegnejo carzanskega kapitana k sodišču.

Iz teh besed sem čutil vpliv polkovnika Smagniotta in Uga Ojettija.

Priklonil sem se sede. Vse oči so bile uprte vame, a ni me motilo. Iz njih je sijala zgolj dobrohotnost in radovednost. — Pod mizo je poiskala neka noga mojo in me sunila v gleženj. Bil je Mazzurana, ki je izražal tako svojo čestitko. Pokazal sem mu pest, kar je opazil moj sosed major.

«Vi ste močan človek. Kaj ne, da se boste maščevali?» je rekel moj sosed polglasno, a vendar tako, da sta slišala Berti in Mazzurana.

Prikimal sem in pokazal na svoja rebra, češ, da polomim Mazzurani rebra — še nocoj.

Jeli so se smejati. Berti nas je pozval k stvari.

«Poglejte, kapitan, ta-le «manifestino!» je rekel in položil pred mene original prvega drupanskega letaka, onega, ki mi ga je bil svoj čas pokazal tenente Polli v Veroni. Spomnil sem se Pollijevega naročila, da bi o drupu ne smel ničesar vedeti, zato sem s hlinjeno radovednostjo ogledoval napis in številke.

«Kaj je to, gospodje?»

«Ali ničesar ne veste o tem?»

(Dalje prihodnjič.)

Vsaka beseda 50 par

Mali oglasi

Za „Dopisovanje" in „Ženitve" vsaka beseda 1 Din

Stane vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje" in „Ženitve" se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujejo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znamkah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanju priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (2 Din).

Službe (dobe)

Dve izurjeni šivilji
sprejmem takoj v Ljubljani. Naslov pove uprava „Jutra" 9606

Strojepiska
izurjena, zmožna pisarniških del in z nanjem nemščine, se išče na deželo (obmejna postaja). Ponudbe na upravo „Jutra" pod „V" do 10. t. m. — Plača po dogovoru. 9600

Zanesljiva postrežnica
se sprejme za čas od pol 8. do pol 9. zjutraj in od 2. do 3. pop. Naslov v upravi „Jutra". 9616

Kontoristko
v trg. pisar. delu izvežbano, prvovrstno moč, sprejme ljubljanska tvrdka. Ponudbe v rokopisu in strojepisu — sprejema uprava „Jutra" pod „K. B.". 9588

K majhni družini
v boljši hiši, se sprejme zdravo, zanesljivo, pošteno dekle, ki razume perfektno kuho in voditi lep hišni red, ali pa vsaj nekaj kuhe vajeno ter hišnega dela in je vdana in ubogljiva. — Plača dobra, ozira se samo na dostojne osebe. Naslov v upr. „Jutra". 9512

Več natakarjev
dobre moči, nujno rabi prvovrstna restavracija. — Naslov pove uprava „Jutra" 9500

Snažno dekle
dobro vzgojeno in zdravo, 15—17 let staro, se sprejme v boljšo hišo za lahko delo in k otrokom. Naslov pove uprava „Jutra". 9515

Več kroj. pomočnikov
za veliko delo, prvovrstnih delavcev, sprejme Stevo Gombor, modni salon, Ljubljana, Dvorni trg 3. 9344

Službe (iščejo)

Dekle
snažno in pošteno, zmožno kuhe in vseh hišnih del, išče mesta pri boljši družini. — Naslov naj se pusti v upravi „Jutra" pod „Pridno dekle". 9602

V prakso
v kako večje podjetje, bodisi na deželi ali v mestu, želi vstopiti dijak 2. razr. trg. šole, vešč kontorskih poslov. V prostih urah bi eventuelno poučeval klavir. Nastopi takoj. Ponudbe pod „Maribor" na upravo „Jutra". 9613

Prodajalka
išče mesta tudi na deželi v špecerijski, mešani trgovini, prodaji moke ali trafiki. — Nastopi takoj. Ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Zanesljiva starejša moč". 9572

V katerokoli službo
n. pr. kot pis. moč kot sluga, skladiščnik ali temu podobno, želi vstopiti 23letni, vojaščine prosti mladenič. Zmožen je slovenščine, srbohrvaščine, deloma nemščine in cirilice ter strojepisja. — Gre kamorkoli. Cenjene ponudbe prosi na upravo Jutra pod „Brez službe". 9595

Blagajničarka
s večletno prakso išče mesta — Gre tudi na sezono izven Ljubljane. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Blagajničarka". 9619

Stenografinja
z 8letno prakso, vešča slov. in nemške stenografije, kakor tudi popolnoma slov. in nemškega jezika, nekoliko hrvatskega, cirilice in knjigovodstva, reflektira na službo pri večjem podjetju. — Cenjene ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Izvežbana moč". 9560

Fotografska pomočnica
(negativ, retušerka), išče službe. Ponudbe na upr. „Jutra" pod „Retušerka". 9552

Dekle
staro 24 let, zmožno kuhe, likanja in vseh hišnih del, želi službe pri manjši boljši družini. Nastopi lahko takoj Naslov pove uprava „Jutra" pod „Dostojna". 9574

Do 50.000 Din kavcije
za službeno mesto inkasanta, skladiščnika, za pisarniške ali nadzorovalne posle, ali kaj sličnega, najraje pri banki ali večjem podjetju. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Dobro uporabljiv" 9590

Uradnik
vešč trgovskih, spedicijskih in carinskih poslov, želi premeniti mesto. Ponudbe pod „Vesten" na upravo „Jutra 9550

Mlad trg. sin
absolvent trg. šole, zmožen voditi samostojno kako podjetje, išče mesta. Event. gre tudi kot šofer (večletna praksa) ali na kako posestvo na deželi. Nastopi lahko takoj ali koncem junija. Na željo položi kavcijo. Ponudbe pod „Trgovec" na upravo „Jutra". 9568

Skladiščnik
event. trg. sotrudnik, vojaščine prost, išče primernega mesta, najraje v Ljubljani. Ponudbe je poslati na upr. „Jutra" pod šifro „Agilen" 9623

Nosilec jedil
išče delo v restavraciji. Gre tudi v sezono. Naslov reflektanta naj se pusti v upravi „Jutra" pod značko „Spreten". 9589

Avto-monter
izučen ključavničar, išče stalnega in primernega mesta. Naslov v upr. „Jutra" 9368

Primerno službo
išče sedemnajstleten mladenič, ki je dovršil 3 razrede realke; gre tudi v trgovino. Naslov pove uprava „Jutra" 9585

Bilancist, korespondent
perfekten, z večletno prakso, vešč slovenščine, nemščine, italijanščine, ruščine, srbohrvaščine in francoščine išče primernega mesta. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Vesten 100". 9395

Bančni uradnik
na vodilnem mestu, bivši šef korespondence in knjigovodstva, popolnoma vešč vseh v bančno stroko spadajočih poslov, dobro vpeljan na slovenskem trgu, želi premeniti službo. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Agilen". 9389

Prodam

Nov slamnik
se poceni proda. — Naslov pove uprava „Jutra". 9596

Nov voz
zapravljivec elaks, se poceni proda. Poizve se v Spodnji Šiški, Kavškova cesta 303. 9608

Naprodaj Glaser-Unger
Sammlung von zivilrechtlichen Entscheidungen des k. k. Obersten Gerichtshofes, 1873—1912, 47 v platno vezanih zvezkov z generalnim registrom. Ponudbe na upr. „Jutra" pod „G. U.". 9551

Kolo
dobro ohranjeno, se pod ceno proda v Križevniški ulici št. 9, vrata 14. 9557

Knjižnice!
Proda se kompletni „Ljubl. Zvon", orig. vezan, kakor tudi posamezni letniki. — Istotako „Dom in Svet" in „Dunajski Zvon". Nadalje kompleten Jurčič, Kersnik, Stritar, Levstik in Tavčar, kakor tudi druge redke knjige. — Poizve se v Matični knjigarni. 9578

Vrtne stole
nove, zaklopne, 500 komadov po 45 Din proda Boris Černe, Gorje pri Bledu. 9558

Pohištvo in razno
prodam radi odpotovanja. — Sokol, Gradišče 7, dvorišče, desno. 9372

Foto aparat
13 × 18, Ekstra Rapid Aplanat, dvojni izvleček, v dobrem stanju, malo rabljen, s popolno opremo, se ugodno proda. Naslov pove uprava „Jutra". 9570

Dve pisalni mizi
(Schrägpulte) črni, iz hrastovega lesa, popolnoma novi, dolgi 133, široki 72 in visoki spredaj 82 cm, se po izvanredno nizki ceni (2000 Din) naprodaj. — Knjigarna Hočevar, Bled. 9566

Restavraterjem
in gostilničarjem se priporoča za nakup papirnatih servijetov tvrdka M. Tičar, Ljubljana. 1000

Vinske sode
zelo dobro ohranjene, proda F. Verhunc, Maribor, Majstrova 17. 9493

Čevljarski šivalni stroj
„Singer" (cilinder), proda Josip Prešeren, Celovška c. št. 82, Ljubljana. 9524

Gostilničarji!
Proda se navadno jedilne orodje, stekleni predmeti, gostilniške slike, kozarci za vlaganje sočivja, tehtnica-decimalka (300 kg), sesalka za vino, po nizki ceni. — Naslov pove uprava „Jutra" 9497

Styria-pletilni stroj
štev. 10/80, se proda. — Ponudbe pod šifro „Stroj" na upravo „Jutra". 9348

Avto - omnibus
30 HP Dion Bouton v popolnoma dobrem stanju z 16 sedeži se poceni proda. Ponudbe pod Hermin, Tvas, posestnica v Vojniku — Celju. 8936

Indian
motocikelj, se proda. Ogleda se lahko na Rimski cesti št. 11. 9366

Katica, povej mi,
kje si kupila posodo? Ali ne veš, da se kupi najboljše pri Vicelnu, Maribor, Glavni trg! 191

Otroški vozički
dvokolesa, šivalni stroji, motorji (novi in rabljeni) ceno naprodaj. Prodaja tudi na obroke. Ceniki franko. „Tribuna" F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 8304

Kupim

Bukovo oglje
kupimo vsako množino. — Prometna, d. d., Ljubljana. 9609

Pisalne mize
in omara za knjige, v dobrem stanju, se kupi. — Naslov pove uprava „Jutra" 9594

„Jutrovi" oglasi v Mariboru

Inserente v Mariboru in okolici opozarjamo, da sprejema podružnica «Jutra» v Mariboru, Barvarska ulica 1 (tel. 22) vse oglase po izvirnih cenah. Posreduje tudi brezplačno ponudbe, ki se lahko naslavljajo na podružnico. «Jutro» je v Mariborski oblasti nazbolj razširjen dnevnik, uspeh oglasov je siguren. Prepričajte se!

Omara za led
ena mala in ena večja, se kupi. Ponudbe pod „Led" na upravo „Jutra". 9622

Tennis-Raket
damski, dobro ohranjen, se kupi. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Raket". 9617

Kože divjačine
vseh vrst, kupuje skozi celo leto in v vsaki množini D. Zdravič, trgovina usnja, Ljubljana, Sv. Florjana ulica št. 9. 949

Kmet. pridelki

Pozor, trgovci
z mlinskimi izdelki! — Inseraner koruzni zdrob, vreče po 100 kg samo 385 dinarjev franko Kraljevec Prelog. — Moka samo 290 Din, razpošilja v vsaki količini Umetni mlin na valjke v Dolnjem Kraljevcu (Medjimurje). — Na zahtevo pošlje vzorce. 8433

Nepremičnine

Kupim doraščen gozd,
hlode, trame, kratko rezano blago in štirimetrsko, tudi bukove hlode in deske. — Prodam hišo v Ljubljani. — Ponudbe na naslov: Ivo Krivec, Ljubljana 7, poštnoležeče. 9462

Trgovina
starovpeljana, dobro idoča, v sredini malega mesta na Štajerskem, hiša s trgovskim inventarjem ter električno razsvetljavo, gospodarskim poslopjem, velikim vrtom za zelenjavo in tri orale njiv, se vsled bolezni proda. Cena 275.000 Din. Naslov pove uprava „Jutra". 9223

Posestvo
s trgovino in pekarijo, se proda v prometnem kraju v Savinjski dolini. Naslov pove uprava „Jutra" pod šifro „Prometno in ugodno". 9549

Stanovanja

Novoporočenci pozor!
Soba s kuhinjo, se odda tistemu, ki odkupi pohištvo. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Nizka cena". 9621

Opremljena meseč. soba
v sredini mesta, se takoj odda. Naslov pove uprava „Jutra". 9610

Opremljena soba
lepa, zračna, separirana, z zajtrkom in s postrežbo se odda boljšemu gospodu blizu glavnega kolodvora. Naslov pove uprava „Jutra". 9620

Na stanovanje
in dobro hrano se sprejme gospod v sredini mesta takoj. Kje, pove upr. „Jutra". 9625

Prazno sobo
s posebnim vhodom iščem v centru mesta, ali v kaki vili s 1. julijem. — Pismene ponudbe pod „Soba 1. julij" na upravo „Jutra". 9598

Majhno stanovanje
v sredini mesta, se zamenja za večje. Ponudbe pod šifro „Nagrada" na upravništvo „Jutra". 9580

Sostanovalka
se sprejme. Kje, pove upr. „Jutra". 9624

Soba s hrano
se odda solidnemu gospodu s 1. junijem. — Naslov pove uprava „Jutra". 9575

Opremljena soba
s 1—2 posteljama, poseben vhod, elektr. razsvetljava, se odda gospodu. — Naslov pove uprava „Jutra". 9555

Dve opremljeni sobi
event. s skupno kuhinjo, se oddasta letoviščarjem. — Naslov: „Predtrg 65, pošta Radovljica". 9565

Soba
s posebnim vhodom, se odda samo gospodu. Naslov pove uprava „Jutra". 9556

Na stanovanje
z zajtrkom, se sprejme gospodična. Na željo tudi s hrano. Naslov pove uprava „Jutra". 9564

Zakonski par
brez otrok, išče prazno ali opremljeno sobo s 15. majem. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Mirna". 9507

Na hrano in stanovanje
se sprejme gospod ali dijak kot sostanovalec na Dolenjski cesti 10/I. 9528

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.
naj inserira v „Jutru"

Lokali

Pekarija
na prometnem kraju v mestu, se odda v najem. — Naslov pove uprava „Jutra" 9579

Trgovski lokal
se išče za takoj v Ljubljani. Ponudbe pod „Promet" na upravo „Jutra". 9490

Kapital

Pozor! Pozor!
Družabnik
s kapitalom 100.000 Din, se išče za dobro idoče kleparsko obrt. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Resen družabnik". 9603

15.000 Din posojila
na dobro vpeljano obrt in premičnine, se išče proti obrestim in vrnitvi po dogovoru. — Naslov pove uprava „Jutra". 9348

Ugodna prilika
se nudi v idealnem kraju ob železnici samcu ali samkinji, ki bi se hotela udeležiti na dobrem podjetju z zneskom 200.000 Din ter bi postala soudeleženka. Event. ponudbe v teku osmih dni pod šifro „21456" na upr. „Jutra". 9545

Vpeljan obrtnik
išče za dobo 8 mesecev posojila 20.000 Din proti 20 odst. obrestmi in varnemu poroštvu, event. se lahko kot tihi družabnik podjetju priključi. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „1. maj". 8875

2000 Din posojila iščem
proti dobrim obrestim. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Dobre obresti". 9569

15.000 dinarjev
posojila na dobro vpeljano obrt in premičnine, se išče proti obrestim in vrnitvi po dogovoru. Naslov pove upr. „Jutra". 9395

Ženitve

Gospodična
lepe zunanjosti, s premoženjem 600.000 Din, želi resnega znanja v svrho ženitve — Le resne ponudbe s sliko na upravo „Jutra" pod šifro „Resnost". 0501

Dopisovanje

Gospodična
21 let stara, osamljena, želi dopisovati z resnimi gospodi. — Dopise s sliko na upravo „Jutra" pod „Sveže jabolko" 9592

Gospod
lepe zunanjosti, dobrega srca, v bančni službi, ki je po nesrečnem slučaju zašel v velike denarne težkoče, išče tem potom bogato in plemenito damo, ki bi mu zamogla v kratkem času staviti na razpolago 100.000 Din ter ga tako rešiti obupa. V zameno srce in roko! Ponudbe pod „Hvaležnost do smrti" na upravo „Jutra". 9612

Kdo podari
zapuščeni siroti, simpatični, inteligentni, s premoženjem — mirni dom? Ponudbe pod „Tibi dom" na upr. „Jutra" 9534

Glasba

Klavir kratek
dober prodam za 9000 Din. Naslov pove uprava „Jutra" 9611

Klavir za učenje
nekaj ur na teden, se odda. Naslov pove uprava „Jutra" 9584

Deklice
od 15—17 let stare, ki imajo dober glas za peti in bi se rade učile tamburice, naj se oglase pismeno ali osebno. Gojak, Jesenice 19, Gorenjsko. 9573

Zaloga klavirjev
in pianinov, najboljših tovarn Bösendorfer, Czapka, Ehrbar, Schweighofer, Original Stingl itd. Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 5. 514

Damska violina ¾
kitara in majhne citre, se proda. Naslov pove uprava „Jutra". 9409

Harmonike
prvovrstno blago, izdeluje in popravlja tvrdka M. Muštč, Ljubljana, Selenburgova ul. štev. 6. — Velika zaloga. 9089

Izgubljeno

Zgubil se je
velik ključ in dva mala od kavarne na Sv. Petra cesti do Ambroževega trga. Najditelj se nagradi v gostilni pri Konjičku, Ambrožev trg. 9601

Živali

Psa, dobrega čuvaja
1 leto starega, prodam po zelo nizki ceni. — Naslov: Rudolf Šuša, posestnik, Zagorje, Podkraj št. 20. 9514

Razno

Stenice, ščurke
in podgane, najuspešnejše pokončuje Zavod za pokončavanje mrčesa, Ljubljana, Stritarjeva ulica štev. 7/III. 9181

Amater-fotografi, pozor!
Za izvršitev vseh del se priporoča fotograf Hugon Hibšer, Ljubljana, Valvazorjev trg. 950

Britvice
Mem, Gillette in britve, se sprejmejo v elektr. brušenje v drogeriji Anton Kanc, Ljubljana, Židovska 1. 710

Športne čepice
sprejme v delo po nizki ceni Hren, Štepanja vas štev. 5 pri Ljubljani. 9518

Slamnikarji, modistke!
V komisijo prevzame: moške, ženske in otroške slamnike, prazne, nakitene, v vsakdanjo prodajo na stojnici na Sv. Jakoba trgu Iva Biller. 7706

Ažurira
Toni Jager - Černe
Dvorni trg 1. 28

Naročajte, čitajte in razširjajte „JUTRO"!

Izhajati je začel znameniti
Sienkiewiczev zgodovinski roman
POTOP
Roman, ki je okrašen z lepimi ilustracijami, bo obsegal okoli 1000 strani. Da si ga lahko nabavijo najširši sloji, izhaja v zvezkih po 128 strani. Vsak zvezek velja s poštnino vred 25·— Din. Celemu romanu bo pozneje cena v knjigotrštvu za 30% višja. Prvi zvezek je že izšel. Naročnino je treba poslati vsaj za en zvezek naprej. Naročila sprejema
TISKOVNA ZADRUGA v Ljubljani,
Prešernova ulica 54.

MAURICE LEBLANC: TIGROVI ZOBJE

44

VIII.
LUPINOVA JEZA.

Lupin ostane za hipec negiben, v negotovosti. Od zgoraj se čuje ropot prevrnjene ropotije, kakor da sta si oba «obleganca» napravila barikado. Toda z one strani se naenkrat pokaže nekakšna odprtina, skozi katero zasije zadnji žarek zahajajočega solnca, in pri tem negotovem svitu zagleda Lupin senco in za njo takoj drugo, ki obe sključeni hitita preko nekakšnih streh. Takoj potegne Perenna svojo pistolo iz žepa in ustreli za beguncema, toda roka mu je negotova, kajti mož misli na Florenco. Trije streli počijo zapored, toda krogle udarijo v staro šaro. Sledi četrti strel, potem peti in za njim bolestni krik. Don Luis plane sedaj na lestvo. Vendar ne more naglo slediti beguncema, ker se zapleta v neznanem kraju v vedno nove kupe šare in ropotije, pade čez neke razbitke, se zadene v zaboje in končno vendarle doseže izhod ter se na svoje začudenje najde namesto na strehi — na ravnem. Zgoraj je terasa, na katero vodi izhod iz porušene temne bajte, v kateri je imel tako neprijeten doživljaj. Na to teraso je bila razvalina naslonjena. Kar na slepo stopa Perenna sedaj na levo, stopi s terasa, obide glavno poslopje, ne najde in ne vidi nikogar več, potem se obrne zopet na desno, pri tem pa vedno koraka s potrebno previdnostjo, da ga ne zateče iznova kakšen nepričakovan nasprotnikov zahrbtni napad. Tako pride po tej terasi končno do vrha obzidja, ki je na drugi strani visoko pet metrov, na tej strani pa je zasipano in dostopno. Brez dvoma sta Sauverand in Florenca tod pobegnila.

Perenna se vrne, prepleza zid, odide nazaj v vas, pri tem pa premišlja, kaj pomeni zadnji doživljaj. Zopet sta se Florenca in njen zaveznik poskušala iznebiti svojega nasprotnika. In zopet enkrat je Florenca v središču vseh teh kriminalnih intrig. V trenutku, ko je Perenni postalo jasno, da je neki doslej nepoznani mu Langernault bil najbrže umorjen, in ko ga je slučaj dovedel do dveh skeletov, je istočasno zagledal tudi Florenco, kakor da vidi pooseblјeni delikt, kakor pošast, ki se pojavlja vedno tam, kjer je pravkar gospodarila smrt in zapustila za seboj kri in trupla.

«Kako strašna kreatura!» zamrmra med zobe in se strese. «Je-li mogoče, da je ona vse to, s tem obrazom polnim plemenitosti, s temi očmi, ki imajo izraz nepozabljive lepote, tako odkritosrčnimi in milimi?»

Na velikem trgu pred hotelom in cerkvijo je Mazeroux baš polnil avtomobilove posode z bencinom in prižgal reflektorje. Don Luis zapazi župana, ki je baš prihajal mimo, ter ga pokliče:

«Gospod župan, prosim vas, povejte mi še to, ni-li pred nekaj leti izginila tudi zakonska dvojica, tako nekako med štiridesetimi in petdesetimi leti starosti; njemu je bilo ime Alfred...»

«...da, njej pa Viktorina,» nadaljuje župan. «Vsekakor, ta primer je svoječasno vzbudil mnogo hrupa. Bila sta dva manjša posestnika iz Alençona, in nekega dne sta izginila, ne da bi se bilo kdaj pojasnilo, kam in kako. Tudi se ni nikdar nič izvedelo, kam je izginilo njuno nepreveliko premoženje, okrog 20.000 frankov, katero sta imela, in sicer je to bila kupnina za pred nedavnim prodano hišo in vrt. Da, spominjam se na ime, to sta bila zakonca Dedessus-Lamare.»

«Hvala vam, gospod župan! Te informacije mi zadostujejo!» se nakloni Perenna.

Avto je pripravljen in nekaj minut kesneje zdrdra v smeri na Alençon.

«Kam voziva, gospodar?» vprašuje Mazeroux.

«Na kolodvor! Imam dovolj razloga za podmeno: Gaston Sauverand je na nekakšen način informiran o včerajšnji izpovedbi gospe Fauvillove, kolikor se tiče Langernaulta. Kako je informiran, še ne vem, a tudi to bomo kmalu izvedeli. Dalje mislim, da je zaman, če še nadalje iščeva okrog Langernaultovega posestva, in sicer iz razlogov, ki mi tudi še niso jasni, pa jih že še pojasnimo nekega dne. Mislim pa, da je Sauverand prišel semkaj z vlakom in da se bo tudi z vlakom vrnil.»

Skoraj takoj nato je Perenna našel tudi dokaz za to svojo trditev. Na postaji je izvedel, da sta res okrog dveh prispela iz Pariza gospod in gospa, ki sta najela koleselj v sosednji gostilni in sta se nato vrnila ter odpotovala nazaj v Pariz z ekspresom ob 7. uri 40 minut. Opis tega gospoda in te gospe se je povsem strinjal z zunanjostjo Sauverandovo in Florencino. —

Po pogledu na vozni red pravi Perenna:

«Hajdiva! Eno uro sva zakesnela, toda možno je, da dospeva v Le Mans pred banditom.»

«Dospela bova, prisegam, da!» razgraja Mazeroux. In oba bova prijela za škrice, njega in njegovo lepotico, da, prisegam..., kajti z dvema imava opravka!»

«Z dvema, da, pravi Perenna, samo...»

«Samo?»

Don Luis počaka, da se njegov avto premakne, potem pravi mirno:

«Samo, da boš ti damo pustil lepo v miru, razumeš?»

«Pa zakaj ne, če smem vprašati?»

«Imaš-li zaporno povelje proti njej?»

«Nimam.»

«Torej jo pusti v miru.»

«Pa vendar bi...»

«Samo besedo še, Aleksander, in pustim te sredi ceste. Potem pa aretiraj, kogar hočeš.»

Mazeroux se več ne gane. Sicer je pa avto sedaj tako drvel, da mu itak ni bilo mogoče pri tem ropotu spregovoriti besede, ki bi jo bil njegov sopotnik razumel. Skoraj nemirno je don Luis opazoval cesto in obzorje, da-li se ne pokaže kaka zapreka. Na obeh straneh voza so švigale mimo njih vrste dreves.

Originalna Jazz-Band
Plesi 712/a
Razne atrakcije

Odhodni postaji: RIJEKA: „Hotel Europa" (avtomobilska postaja) OPATIJA: Pred kavarno „Principe Umberto".
Prvi odhod ob 11·30 uri dopoldne

Cercle des Etrangers - Zamet - Slavenski Monte - Carlo
Prehodišče z Rijeke in Opatije na Jugoslovansko področje s posebnim avtomobilskim prometom vsake pol ure; vožnja traja 15 minut

Dvorane se otvarjajo vsak dan ob 11. uri dopoldne
Prvi odhod ob 11·30 uri dopoldne
Cene vožnje tja in nazaj Lit. 5·—

Amerikanski bar
Prvorazredna restavracija

Specijalna mehanična delavnica
za popravo pisalnih in računskih strojev 34 2
L. BARAGA, LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 6/I.

Dr. Joža Ravnik
odvetnik v Beogradu
preselil
se je s pisarno v 2206a
Kosovsko ulico štev. 22.

Različne vezenine
bele in raznobarvne sprejema v delo mehanično vezenje
Matek & Schein
Ljubljana, poleg hotela 2211a Štrukelj

Damske in dekliške slamnike
v veliki izberi nudim po nizkih cenah. Prevzamem tudi vsa popravila.
Minka Horvat
modistka 654/a
Ljubljana, Stari trg 21.

Slamnike 1716/a
za dame in gospode, najnovejših novosti, ravno tako **preoblikovanje** in **prebarvanje** se izdeluje po konkurenčni ceni.
Tovarna slamnikov Alojzij Skrabar, Domžale.

Staro renomirano
trgovsko podjetje
na najboljšem mestu večjega trga na slovenskem Štajerskem, železniška postaja, srezko poglavarstvo, okrajna sodnija, šola itd. s tremi skladišči, stanovanjem, obstoječim iz petih sob, sobo za služkinje in druge nastavljence, z vsemi postranskimi prostori ter z **gospodarskim poslopjem** s šestimi skladišči, hlevi za konje, govedo in svinje, perilnico itd.
se proda pod ugodnimi pogoji ali se dá v najem.
Obširni prostori se lahko uporabijo tudi za druga podjetja ali industrijo. 2170a
Ponudbe na poštni predal štev. 14 Celje.

✝

Vsem prijateljem in znancem naznanjamo, da je danes preminula naša teta

Apolonija Štrukelj.

Pogreb predrage rajnice bo v sredo dne 7. t. m. ob ½3. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče pri Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 6. maja 1924.

2212/a **Žalujoči ostali.**

Največja zaloga modernih čevljev **v Sloveniji**
Ljubljana Kosta Vukasinovič Maribor
Palača Ljublj. kred. banke — Aleksandrova ulica
priporoča cenj. občinstvu svojo bogato izbiro najnovejših in prvovrstnih moških, ženskih in otročjih
čevljev ter usnjatih izdelkov
Samoprodaja občepriznanih izdelkov tovarne **Petovia d. d.** ter svetovnoznanih znamk: **‚F. L. Popper', ‚Tip Top'** in **‚Mercedes'**
Postrežba točna! Cene strogo solidne!

Kupimo večje množine smrekovih hlodov (krlov)
za dobavo julij-oktober 1924. Punudbe za lepo, zdravo in ravno blago, ki mora biti 4 metre dolgo in imeti premera v sredini od 25 cm navzgor z navedbo množine, roka dobave in cene za kubični meter, franko vagon, nakladalna postaja, prosimo na naslov: Mulej & Comp., lesna industrijska in trgovska družba, BLED 2. 2079-a

DAMA 567/a
se najhitreje moderno in okusno počeše z uporabo

lasnega obročka
Vedno velika izbera vpletk (kit). Priporočam se za vsa lasna dela kakor tudi za barvanje sivih las z «L'Oreal Hene», tudi v modnih barvah
M. Podkrajšek
frizer za dame in gospode, Sv. Petra cesta 32.

AKTIENGESELLSCHAFT VORM SEIDEL & NAUMANN DRESDEN
Katalogi brezplačno! 2090/a

437/a
Dalmatinski prvovrstni
Portland cement
svetovne znamke
‚SALONA'
(Tour)
nudi po najnižji dnevni ceni promptno tvornica „SPLIT", del. dr. za Portland cement iz skladišča v Ljubljani Aleksandrova c. 12.

Inserirajte v „JUTRU"!

Reform
steklenice za vkuhavanje sadja in povrtnice so **najboljše** in najcenejše. 30
Glavna zaloga za vso državo:
Lovro Petovar, Ivanjkovci.
Istotam se dobé Zupančeve knjige **„Konzerviranje sadja in povrtnin za domačo uporabo"** v slovenski in hrvatski izdaji.
Gospodinje, naročite!

Iščemo samostojno 2123-a
korespondentinjo
za slovensko in nemško korespondenco. Reflektiramo samo na boljšo moč z večletno skušnjo v kakšnem večjem trgovskem podjetju; prednost imajo take reflektantinje, ki so zmožne slovenske in nemške stenografije in ako mogoče vešče dopisovanja v srbohrvaškem jeziku. Obširne ponudbe z navedbo začetne plače je nasloviti na tvrdko: **Schneider & Verovšek,** trgovina z železnino v Ljubljani.

Pepe!

Ali že veš?
Pri Šinkovcu so že spet znižane cene, kmal' boja blago zastonj dajal!
Zato le hitro tja, dokler je še kaj blaga. III
Modna trgovina
R. Šinkovec nasl.
K. Šoss, Ljubljana,
Mestni trg 19.

Eno in pol milijona kron
jamščine lahko dam, sem vsestransko izobražen trgovec, 45 let star, dober organizator, slovensko-nemški korespondent, vodja večje trgovine, želim moje sedanje mesto spremeniti. Grem tudi za potnika le prvovrstni tvrdki. — Dopisi pod **„Prvovrstna moč"** na Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 2190/a

MERAKL
boje, mastila, lakove, štuk, emajle, kistove i jamačno čisti firnis najbolje kakvoće nude
MEDIĆ-ZANKL
družba z o. z.
MARIBOR, p. družnica. **LJUBLJANA,** centrala. **NOVI SAD,** skladišče.
Tvornice: 679/a
LJUBLJANA-MEDVODE.

Ljubljanska kreditna banka.
Delniška glavnica: Din 50,000.000.—
Rezervni zaklad okoli: Din 10,000.000·—
Centrala: 22
Ljubljana, Dunajska cesta.
Podružnice:
Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.
Brzojavni naslov: Banka Ljubljana.
Tel. štev.: 261, 413, 502, 503 in 504.
se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.